

VAKOK VILÁGA

MH 3 1644

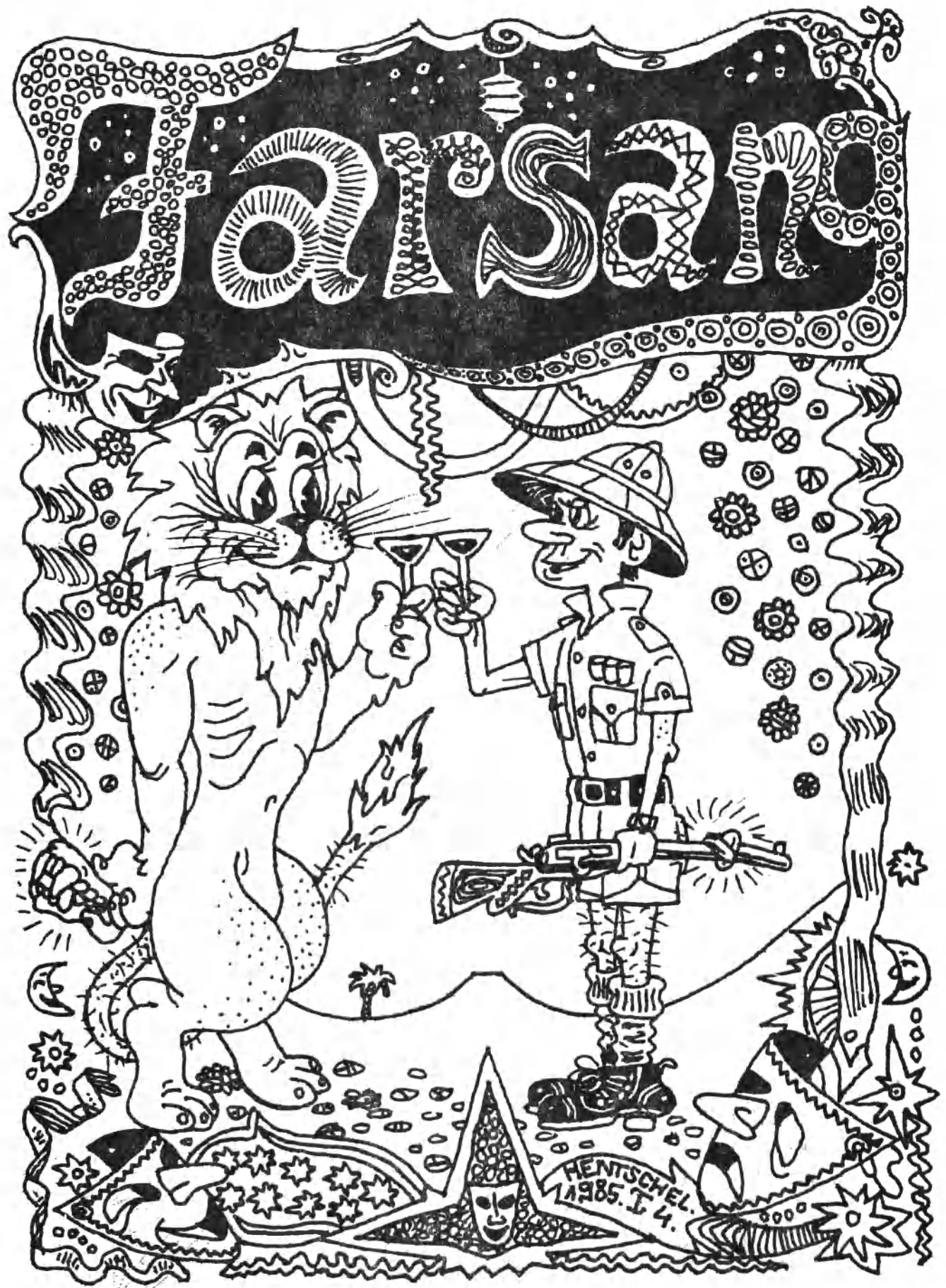
A VAKOK ÉS GYENGENLÁTÓK
ORSZAGOS SZOVETSEGENEK
FOLTOIRATA

ELŐFIZETHETŐ
A MEGYEI SZERVEKNEL
ÉS A VAKOK
ÉS GYENGENLÁTÓK
ORSZAGOS SZOVETSEGENEK
KIADÓHIVATALANAL:
BUDAPEST XIV., MAJUS 1. UT 47.
TELEFON: 210-440

XLVI. évfolyam
1985 * 2. szám

L. Braille

Tudósítás szövetségünk küldöttközgyűléséről

A hagyományoknak megfelelően teljes terjedelmében közöljük a Központi Elnökség küldöttközgyűlési beszámolóját, amely az 1983. október 1. és az 1984. szeptember 30. közt végzett munkáról ad tájékoztatást, valamint foglalkozunk a tanácskozás főbb mozzanataival.

Szövetségünk ez évi rendes küldöttközgyűlését 1984. december 8-án, délelőtt 9 órai kezdettel tartottuk budapesti székházunkban.

Dr. Jáksó László elnök megnyitotta a tanácskozást, üdvözölte a megjelenteket. A meghívott vendégek között jelen

volt: Dr. Kasza Ilona, az Egészségügyi Minisztérium képviselője; Beiczi Gézánné, a XIV. kerületi pártbizottság küldötte; Nierner Istvánné, a Vöröskeleszt Országos Központjának munkatársa és Köves Gábor, a Fővárosi Keze- és Seprűgyártó Vállalat igazgatója.

Vörös Istvánné előadó felolvasta a névsort. A hazánkban megválasztott 133 küldöttből 116 jött el a tanácskozásra. A küldöttközgyűlés határozóképeségének megállapítása után került sor a jegyző és a jegyzőkönyv két hitelesítőjének megválasztására. Ezután az elnök ismertette a napirendi pon-

tokat, majd megemlékezett azokról a küldött társakról, akik az elmúlt esztendőben elhunytak, emléküknök egyperces néma felállással adóztunk. Ezt követően az elnök rövid tájékoztatót tartott aktuális kül- és belpolitikai eseményekről. Foglalkozott pártunk XIII. kongresszusának irányelveivel, amelyek reálisan mérik fel helyzetünket és megszabják a jövő feladatait. Megemlítette, hogy hazánk lakossága készül felszabadulásunk 40. évfordulójára.

A Központi Elnökség küldöttközgyűlési beszámolóját minden küldött előre írásban megkapta. Az anyagot teljes terjedelmében közöljük.

Tisztelt Küldöttközgyűlés!

Jelen beszámolóunk 1983. október 1.—1984. szeptember 30. közötti időszakot öleli fel. Ezen időszak az 1982-ben megválasztott Központi Elnökség működésének második éve volt. Ennek az évnek fő jellemzői a ciklus első évében megkezdett munka folytatása, az adott gazdasági keretek között. Az Egészségügyi Minisztérium támogatás formájában biztosította az alapvető feladatokhoz szükséges pénzüsszeget. Beszámolási időszakban a Szövetség adományszámlájára jelentős összegű, meghatározott célú és szabad felhasználású adományok érkeztek. Az adományokra, azok felhasználására a nehéz gazdasági körülmények között

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége Központi Elnökségének Küldöttközgyűlési beszámolója (1983 – 1984)

egyre nagyobb szükség van. A boglárlellel üdülő berendezése az EüM központi keretéből nem volt fedezhető. Az 1983., valamint 1984. évi megtakarításból engedélyezte felügyeleti szervünk az üdülő berendezésének megoldását. A berendezéshez szükséges biztos fedezet megteremtése érdekében tagságunkhoz is fordultunk, hogy erejükhez mérten éljenek az önszegélyezés napjainkban szokatlan formájával. A tagság megértette felhívásunkat; a megyei szervezeteken keresztül, vagy közvetlen érkező különböző összegű befizetésekből biztosítani tudjuk az üdülő berendezését.

I. A SZÖVETSÉG VÁLASZTOTT SZERVEINEK MUNKÁJÁRÓL

1. A Küldöttközgyűlés

A Küldöttközgyűlés a beszámolási időszakban egy ízben ülésezett, 1983. december 3-án. A Küldöttközgyűlés munkájának legkiemelkedőbb pontja a Szövetség új alapszabályának megvitatása és elfogadása volt. Az új alapszabályt felügyeleti szervünk, az Egészségügyi Minisztérium Szociálpolitikai Főosztálya 91 153/83/IX. sz. alatt jóváhagyta, és az 1984. január

1-től hatályba lépett. A beszámolósi időszakban rendkívüli küldöttközgyűlés nem volt.

2. A Központi Elnökség

A beszámolósi időszakban Központi Elnökségünket váratlan haláleset sújtotta, 1984. márciusában elhunyt Szemerédi István szakmai csoportvezető, a Szövetség párttitkára, a Központi Elnökségnek 1953-tól tagja. A Központi Elnökség elfogadta dr. Szigeti György lemondását elfoglaltságára tekintettel. A pótagok sorából Lak István és Kiss Sándor rendes taggá lépett elő, így ma a testület 13 tagból és egy pótagból áll. A testület munkájának folyamatosságát némileg megkönnyítette az, hogy a pótagok a ciklus kezdete óta valamennyi elnökségi ülésen részt vettek. A testület ez idén is munkaterv szerint dolgozott. A munkatervi pontokon kívül több ízben rendkívüli napirendi pontok is kerültek megtárgyalásra. A Központi Elnökség munkájával, illetve további munkavégzése szempontjából igen jelentős esemény volt az elnökségen belüli 3 tagú Munkáltatói Bizottság megalakulása. Ez a bizottság hivatott a munkáltatói jogok gyakorlására a főtítkárs személyét illetően. A Központi Elnökség tagjaiból 5 tagú Koordinációs Bizottság alakult, hasonló fontossággal bír a 6 tagú Ellenőrző Bizottság létrejötte, mely megalkotta saját működési szabályzatát is, mely szerint a jövőben funkcionálni fog.

3. A megyei szervezetek elnökségei

A megválasztott megyei elnökségek az alapszabály értelmében 3—9 taggal működnek. Munkájukat a beszámolósi időszakban is eredményesen végezték, hasonlóan az előző évekéhez. Változás történt néhány megyei szervezet élén álló elnökség személyi összetételében. Nógrád megyei szervezetünket és a Küldöttközgyűlést is veszteség érte Sidó Endre elhunytával. Szabolcs-Szatmár megyei szervezetünkönél megváltozott a titkárs személye, Jakab Mihály meggyengült egészségi állapota miatt. A titkárs teendőket Takács Miklós látja el.

A megyei szervezetek elnökségei ugyancsak éves munkaterv alapján dolgoztak. Meg kell állapítanunk azonban, hogy nem minden megye elnökségében érvényesül a kollektív munka, különböző mértékű és értékű az egyes elnökségi tagok tehervállalása. Különös gondot jelent az, ha egyes megyék elnökségében nincs meg az egyetértés, illetve félreértéseket problémáig fokoznak. Ilyen esetekben a Központ kénytelen megfelelő tájékoztató után a dolgok menetét helyes irányba befolyásolni.

A Központi Elnökség előtt 5 megyei szervezet titkára adott tájékoztatót. A szakmai csoport átfogó vizsgálatot tartott 7 megyénél annak ellenére, hogy a csoportnál lényeges személyi változások voltak.

4. Körzeti csoportok

A körzeti csoportok felügyeletileg a megyei szervezetekhez

tartoznak. Költségvetéssel, önálló hatáskörrel nem bírnak, jelentőségük a tagsággal tartott közvetlen kapcsolatban rejlik.

A körzeti csoportok megyék szerinti megoszlása:

Baranya megye 0, Bács-Kiskun megye 0, Békés megye 7, Borsod megye 0, Budapest és Pest megye 2, Csongrád megye 3, Fejér megye 0, Győr-Sopron megye 2, Hajdú-Bihar megye 1, Heves megye 1, Komárom megye 0, Nógrád megye 0, Somogy megye 5, Szabolcs-Szatmár megye 6, Szolnok megye 1, Tolna megye 2, Vas megye 0, Veszprém megye 4, Zala megye 2, összesen 36.

II. A TAGSZERVEZÉS, A TAGLÉTSZÁM ALAKULÁSA

Taglétszámunk szám szerinti értéke több éve a 20 000 körül mozog. A tagszervezésben nagyjából a természetes fluktuáció pótlására szorítkozunk azon megfontolásból, hogy egy célirányzott, erőteljes tagszervezéssel járó létszámgyarapodáshoz nem tudnánk biztosítani a megfelelő tagsági kedvezményeket, az arra szolgáló pénzügyi fedezetet.

1984 tavaszán megkezdjük a központi tagnyilvántartás korszerűsítését. Jelenleg megyei szervezeteink az adatfelvételnél tartanak. Két megyei szervezetnél — amelyek erre megfelelően felkészültek — szélesebb körű adatfelvételt folytatunk, mely kiterjed a tagság lakás-körülményeire, jövedelmi viszonyaira, tehát szociális helyzetének részletesebb felmérésére is.

1. sz. tábla

Az alábbi táblázat a tagok megyék szerinti megoszlását tükrözi

Megyék	Taglétszám össz.	Férfiak	Nők	Vak nők	Gyengén- látó nők	Vak férfiak	Gyengén- látó férfiak
Baranya megye	518	243	275	239	36	220	23
Bács-Kiskun megye	404	166	238	228	10	157	9
Borsod megye	1183	545	538	600	38	514	31
Bp. és Pest megye	5119	2291	2828	2588	240	2110	181
Csongrád megye	770	290	480	458	22	279	11
Fejér megye	600	252	336	336	12	250	2
Győr-Sopron megye	597	247	350	338	12	241	6
Hajdú-Bihar megye	2152	1024	1128	1008	120	929	95
Heves megye	565	231	334	307	27	204	27
Komárom megye	464	187	277	274	3	177	10
Nógrád megye	695	309	386	380	6	295	14
Somogy megye	1184	433	751	730	21	425	8
Szabolcs-Szatmár megye	1865	790	1075	978	97	737	53
Szolnok megye	630	232	398	383	15	213	19
Tolna megye	431	200	231	231	—	192	8
Vas megye	315	181	134	134	—	176	5
Veszprém megye	500	196	304	296	8	182	14
Zala megye	528	212	316	308	8	204	8
Békés megye	1136	505	631	608	23	490	15
Összesen:	19656	8534	11122	10424	698	7995	539

2. sz. tábla

Tagok megyék és kor szerinti megoszlása

Megyék	55 éven aluli nők	55 év fe- letti nők	60 éven aluli férfiak	60 év fe- letti férfiak
Baranya megye	101	174	124	119
Bács- Kiskun megye	56	182	74	92
Békés megye	90	541	77	428
Borsod megye	210	428	185	360
Bp. és Pest megye	997	1831	1201	1090
Csongrád megye	90	390	94	196
Fejér megye	81	267	81	171
Győr-Sopron megye	55	295	91	156
Hajdú-Bihar megye	443	685	553	471
Heves megye	55	279	92	139
Komárom megye	75	202	76	111
Nógrád megye	72	314	152	157
Somogy megye	75	676	83	350
Szabolcs-Szatmár m.	276	800	265	525
Szolnok megye	67	331	62	170
Tolna megye	57	174	94	106
Vas megye	33	101	112	69
Veszprém megye	63	241	76	120
Zala megye	55	261	74	138
Összesen:	2950	8172	3566	4968

Az ügyvitel szervezésre munkánk gördülékenyebb végzéséhez van szükségünk. Az elektronikára tett adatbázist a jövőben már rendelkezésünkre álló segédeszközeinkkel és majd beszerzendő személyi számítógéppel vak ember is kezelheti.

A tagság szociális helyzetét ugyancsak 2 megyében tudjuk feltárni, de ezek az adalékok bázisul és hivatkozási alapul szolgálhatnak a jövőben megteendő javaslatainkhoz, indítványainkhoz.

Ezzel a munkával csatlakozunk a Vakok Jóléti Világtanácsának legutóbbi közgyűlésén elhangzott felhívásához, mely szerint a vakok szövetségeinek elsőrendű kötelessége a vakok helyzetének felmérése és annak elemzése is.

Tagdíjhátralékosok száma

3. sz. tábla

Baranya megye:	15
Bécs-Kiskun megye:	—
Békés megye:	7
Borsod megye:	495
Bp. és Pest megye:	223
Csongrád megye:	30
Fejér megye:	75
Győr-Sopron megye:	16
Hajdú-Bihar megye:	325
Heves megye:	35
Komárom megye:	17
Nógrád megye:	—
Somogy megye:	45
Szabolcs-Szatmár megye:	813
Szolnok megye:	—
Tolna megye:	—
Vas megye:	45
Veszprém megye:	32
Zala megye:	—
Összesen:	2173

Az 1984-es tagdíj még évi 12 Ft volt. Ennek ellenére a tagdíjhátralékosok száma 2 173 volt, az elmúlt évinél csekély mértékben alacsonyabb ugyan, de megyei szervezeteinknek nagyobb gondot kell fordítaniuk a tagdíjak rendezésére annál is inkább, mert 1985-től a — Küldöttközgyűlés által már jóváhagyott — 36 Ft összegű tagdíj rendszeresül, amennyiben a hátralékosok aránya a jelenlegi szinten marad ez a tény, erősen negatívan fogja befolyásolni bevételeinket, sőt egész gazdálkodásunkat is.

3. sz. táblánk a megyék szerinti tagdíjhátralékosok számát mutatja.

III. A KÖZPONT ÉS A MEGYEI SZERVEZETEK EGYÜTTMŰKÖDÉSE

A megyei szervezetekkel való munkakapcsolat tartása a

korábbi gyakorlat szerint történik. Helyszíni vizsgálatok, telefonon instruálás és levelezés útján. Ez a kapcsolat jónak értékelhető annak ellenére, hogy mint már említett tettünk róla, a beszámolási időszakban a szakmai csoportban jelentős személyi változások voltak. Beszámolási időszakban is megtartottuk az úgynevezett tájértekezleteket, a nyugat-magyarországit Kaposvárott, a kelet-magyarországit pedig Kecskeméten. A tájértekezleteket megrendező megyei szervezetek dolgozói elismerésre méltóan gondoskodtak az értekezletek tárgyi feltételeiről. A szakmai programot a Központ állította össze. A tájértekezleteken 6—6 előadás hangzott el, melyet megfelelő aktivitású megtagyalás, illetve vita követett. A megyei szervezetek dolgozóival való közvetlen kapcsolattartást szolgálják az évenként visszatérő titkári-adminisztrátori értekezletek, melyet a beszámolási időszakban is megtartottunk.

Megyei szervezeteink helyiség-ellátottsága továbbra is javult, az elmúlt időszakban Szolnok megyei szervezetünk jutott új helyiséghez. A szervezet elhelyezése a társszövetségekkel egy épületi egységben, de elkülönítve történt. A jövő adja meg majd a választ, hogy milyen előnnyel, illetve hátránnyal jár a helyiség gondok ilyen módon való megoldása. Legutolsó beszámolónkban említést tettünk a Heves megyei szervezet részére kialakítandó helyiség társas beruházói megoldásáról, mely ügy folyamatban van.

Lényeges javítás, felújítás történt a Zala, Veszprém, Borsod és Csongrád megyei szervezeteknél. Új helyiséget kapott Vas megyei szervezetünk.

IV. OKTATÁS, KÉPZÉS, MUNKÁBAHELYEZÉS

1. Oktatás és képzés

A látássérültek iskoláiból kikerülő fiatalok elhelyezését a Szövetség a korábbi gyakorlatnak megfelelően segítette. A Vakok Általános Iskolájában és Nevelőotthonában végzett fiatalok közül 4 fő került középiskolába, más iskolából pedig öten. A gyengénlátó fiatalok közül hatan kerültek középiskolába. A tanulmányokat folytató fiatalok részére szerény tanulmányi segítyt és a legalapvetőbb segédeszközöket biztosítjuk. Az 1984-85-ös tanévben egyetemre hatan kerültek be. Budapesten a Szövetségben megszervezett telefonalközpont-kezelői tanfolyamot 87 fő végezte el.

A beszámolási időszakban megjelent a 13/1983. Eü. M. sz. rendelet, mely a telefonalközpont-kezelők foglalkoztatását biztosító jogszabály és hatályosságával, gyakorlati érvényesülésével igen kedvezőek az első év tapasztalatai.

Gyógymasször tanfolyamra az 1984-85-ös tanévre 8 főt iskoláztunk be.

A továbbtanulók és foglalkoztatottak számát a 4. és 5. sz. táblánk mutatja.

A foglalkoztatással kapcsolatos elméleti munkánk beépült a Szociális Intézetek Központjának az Egészségügyi Minisz-

4. sz. tábla

Tanulóink megyék szerinti megoszlása

Megyék	Továbbtanulók száma	Középiskola	Egyetem, főiskola
Baranya megye	3	—	3
Bács-Kiskun megye	1	1	—
Békés megye	3	2	—
Borsod megye	28	13	7+8 gym.
Csongrád megye	2	2	—
Fejér megye	2	2	—
Győr-Sopron megye	1	1	—
Hajdú-Bihar megye	8	4	4
Heves megye	—	—	—
Komárom megye	—	—	—
Nógrád megye	—	—	1
Somogy megye	1	—	1
Szabolcs-Szatmár megye	1	1	—
Szolnok megye	—	—	—
Tolna megye	—	—	—
Vas megye	—	—	—
Veszprém megye	—	—	—
Zala megye	—	—	—
Összesen:	51	27	16+8 gym.

5. sz. tábla

A foglalkoztatottak megyék szerinti megoszlása

Megyék	Foglalkoztatottak	Fogl. nők	Fogl. férfiak	Fi-zikai	Ér-tel-miségi	
Baranya megye	79	24	55	36	7	36
Bács-Kiskun megye	40	17	23	5	—	35
Békés megye	101	41	50	80	12	9
Borsod megye	56	13	43	10	6	31
Bp. és Pest megye	1124	545	579	343	56	725
Csongrád megye	76	23	53	70	6	—
Fejér megye	45	28	17	44	1	—
Győr-Sopron megye	79	30	49	44	11	24
Hajdú-Bihar megye	336	181	185	280	78	8
Heves megye	56	15	41	26	—	30
Komárom megye	41	12	29	29	2	10
Nógrád megye	58	6	52	58	—	—
Somogy megye	59	25	34	58	1	—
Szabolcs-Szatmár megye	380	146	234	308	—	72
Szolnok megye	98	20	78	66	21	11
Tolna megye	54	21	33	52	2	—
Vas megye	127	29	98	122	5	—
Veszprém megye	34	16	18	7	—	27
Zala megye	38	14	24	16	—	22
Összesen:	2911	1206	1705	1663	208	1040

térium Szociálpolitikai Főosztályához beadott tervezetébe. Javaslataink főképpen a segéd-eszközellátás megnyugtató megoldására, a külföldön már bevált szakmák meghonosítására és a foglalkozási lehetőségeket kutató munkacsoport ergonomussal, műszaki szakemberrel való kiegészítésére irányultak.

A foglalkoztatottak száma a beszámolási időszak végén 2 911 volt, amely szám az előzőhöz viszonyítva a nagyjából egyszinten mozgó taglétszámot figyelembe véve 114 fővel emelkedett. Ez igen kedvező jelenségnek mutatkozik, ha elhanyagoljuk a gazdasági körülmények esetleges kényszerítő hatását.

V. GONDOSKODÁS, JUTTATÁSOK

Az adott költségvetési keretekkel gazdálkodva a megyei szervezeteknél jelentkező effektív igényt látjuk el, jelen helyzetben nincs arra módunk, hogy felderítő, információs úton minden tényleges és jogos igényt felszínre hozzunk és ki-elégítsük azokat. Az anyagi juttatásokon kívül a szervezeti hálózatban igen nagy jelentőséggel bír a szolidaritás, a segítségnyújtás lehetősége, melyek a családlátogatások, különböző egyesületi rendezvények alkalmával valósulnak meg.

Szociális és tanulmányi segílyre 211 000 Ft összeget fordítottunk pótélírányzat felhasználásával.

A beszámolási időszakban szállítási költségekre 2,5 millió

forintot fordítottunk, mely tétel költségvetésünk egyik legtetemesebb felhasználása. Ezen összeggel biztosítottuk az Egészségügyi Miniszter 41/1964. (Eü. K. 19.) Eü. M. sz. utasításában foglalt utazási kedvezményeket.

A Szövetség boglárlelei üdülőjében a felújítási munkálatok 1984-ben változó intenzitással, de nem a kellő ütemben folytak. Az 1984. június 30-i határidőt az építő kérésére 1984. aug. 31-ig meghosszabbítottuk és miután az építő a vállalt kötelezettségének időpontjára nem tett eleget, utóbbi időponttól kötbérrel terheljük.

Az üdültetést 1985-ben mindenképpen megkezdjük, de az építő a munkálatok késedelmes befejezésével, az átadás időpontjának halasztásával igen megnehezíti a körütekintő, a célnak megfelelő beszerzések bonyolítását.

A SZOT által biztosított 70 beutalót maradéktalanul felhasználtuk és örömmel számolhatunk be arról, hogy 1985-re 103 beutalót kaptunk és az évi 100 beutalóra a jövőben rendszeresen számíthatunk.

A zalakarosi beutalókat a valamikori építési költségekhez való hozzájárulás szerint 50%-ban a Baranya megyei, 25%-ban pedig a Békés megyei szervezet tagsága kapta meg, a további 25%-ot központi elosztás szerint adtuk ki.

Segédeszköz akció

1984-re a kedvezményes segédeszköz akcióra 300 000 Ft-ot irányoztunk elő. A megyei szervezetek igénylése alapján

kazettás magnetofon beszerzésére 180 800,
síkirógépek beszerzésére 40 000,
Picht írógép beszerzésére

22 080,

összesen 242 880

Ft-ot irányoztunk elő. A fennmaradó összeg a Braille-tábla igények kielégítését fedezte volna, de sajnos a szállítás csak az év IV. negyedévében várható.

A megyék részére meghirdetett segédeszköz akción kívül kedvezményes juttatásban részesítjük még a VERCS-et végzett, felnőttkorban megvakultakat, valamint szülői kérés alapján a még nem tag iskolás gyermekeket is.

Új segédeszköz beszerzések

1984 nyarán az osztrák Rarth cég leszállította a korábban megrendelt 2—2 db Versa Braille és Optacon készülékeket. A sík szöveg olvasását lehetővé tevő Optacon készülék szakszerű használatának érdekében tanfolyamot szerveztünk, melyen Ralph Jung nyugatnémet szakember 2 vak és 2 látó trénerrel képzett ki, akik a jövőben az olvasógép használatát tanítani fogják.

A METRIMPEX-en keresztül megrendelt LED 120-as típusú Braille terminal ezidőben sem érkezett meg az USA-ban érvényes exportot-importot korlátozó rendelkezések miatt.

Munkakapcsolatunk továbbra is élő a Magyar Néphadsereg Térképészeti Intézetével. Társadalmi munkában elkészítették az Európa Atlaszt és ebből 30 db-ot a Szövetség rendelkezésére bocsátottak.

Ez év nyarán elkészült a budapesti aluljárók rendszerét ábrázoló, 13 darabból álló térkép-készlet. Ez utóbbi 100 Ft-os áron kapható az áruvizonteladási akció keretén belül. Az ár mintegy 50%-a az önköltségi árnak.

A nagy létszámú megyék 2-2, a kisebb létszámú megyék pedig 1—1 példányt kaptak. Braille könyvtár és a VERCS is kapott több példányt a térképekből.

A segédeszközök terén elért eredmények ismertetése mellett fontosnak tartjuk a tájékoztatást azokról a jelenleg folyó kutatásokról, kísérletekről, melyekbe a Szövetséget véleményező társként bevonják. Ilyenek: a Számítástechnikai Koordinációs Intézetben folyó beszéd-szintetizátor kialakítása, a Novotréda kísérletei a beszélő jelzőlámpák létrehozására, valamint a Központi Fizikai Kutatóban folyó munkák.

A Szövetség tevékenységébe immár szervesen beépült a vakvezető kutyaképzés. A beszámolási időszakban 21 vakvezető kutyát adtunk át a gazdáknak.

Tovább folytatjuk azon kísérletünket, hogy kölyök korban megvásárolt kutyákat nevelő gazdákhöz adunk ki. Az első tapasztalatok szerint ezek a kutyák könnyebben képezhetők ki.

VI. KULTURÁLIS ÉS SPORTMUNKA

1. Tájékoztató a Szövetség kultúrtevékenységéről

Ezen a téren az előbbreléptést gátoló tényező volt a kul-

6. sz. tábla

A megyei kultúrtevékenységet és sporttevékenységet tükröző táblázat

Megyék	Kultúr- csoport száma	Aktivisták száma ö.	Aktivista nők	Aktivista férfiak	Sportkörök száma	Szakosztá- lyok száma	Össz- létszám
Baranya megye	—	—	—	—	1	1	6
Bács-Kiskun megye	—	—	—	—	1	1	—
Békés megye	1	16	7	9	1	1	24
Borsod megye	1	18	11	7	—	—	—
Bp. és Pest megye	6	80	35	45	2	6	197
Csongrád megye	2	—	—	—	—	—	—
Fejér megye	—	—	—	—	—	—	—
Győr-Sopron megye	—	—	—	—	1	1	6
Hajdú-Bihar megye	—	—	—	—	—	—	—
Heves megye	1	15	8	7	—	—	—
Komárom megye	—	—	—	—	—	—	—
Nógrád megye	—	—	—	—	—	—	—
Somogy megye	2	9	3	6	—	—	—
Szabolcs-Szatmár megye	1	32	17	15	—	—	—
Szolnok megye	1	17	6	6	—	—	—
Tolna megye	1	10	3	7	—	—	—
Vas megye	—	—	—	—	—	—	—
Veszprém megye	—	—	—	—	—	—	—
Zala megye	—	—	—	—	—	—	—
Összesen	16	198	92	106	6	10	233

A tábla világosan mutatja, hogy mely megyékben nincsen kultúrcsoport és hal kell ennek érdekében megtenni a kezdő lépéseket.

túrális előadó hosszas betegsége, kényszerű távolléte. A kultúrcsoportok száma az országos 19-ről 16-re csökkent, mely jelenség ellentétes célkitűzéseinkkel és törekvéseinkkel.

Az aktivisták száma a múlt évi 211-gyel szemben 198, tehát szintén csökkenő tendenciát mutat csökkent a kórusokban és színjátszó csoportokban szereplők száma, a részvétel a versenyekben és a pályázatokon.)

A következő oldalon lévő, 6 sz. tábla megyei szervezeteink kulturális és sport aktivitását mutatja.

A központi kultúregyüttesek mozgatója helyettesítések formájában történt a kulturális előadó már jelzett távolléte mi-

att, illetve azt a csoportok öntevékenyen maguk szervezték. Ilyen körülmények között is a Landini együttes mintegy 20 koncertet tartott, a Homérosz kórus pedig ötöt. Itt adhatunk számot a kórus megújulásáról, mely Varró Attila zenetanár kitartó, szorgalmas munkájának köszönhető. Egy év alatt számos új műsorszámot tanultak meg. A kórus jelenlegi vezetője ezt a feladatot ideiglenesen vállalta, amíg nem találunk megfelelő látó karvezetőt. További feladataink a kórusal kapcsolatban meghatározottak; szükséges a karnagy személyének megtalálása. A tagok számának bővítéséhez lendületet ad a kórus nyújtotta ezidő szerinti művészi teljesítmény és

az énekesek között meglévő jó légkör, együttműködési kedv.

A Pasztorek Színjátszó Csoport havonta adott házi műsort vagy lépett fel vidéken. Ezek a műsorok önállóan, vagy más együttesekkel közös rendezésben bonyolódtak le.

A múlt évben értékeltük az irodalmi pályázatra beérkező műveket, lebonyolítottuk a zenei versenyt.

A Braille írás-olvasás verseny a szokásos érdeklődéssel és eredménnyel zajlott le.

A beszámolási időszakban is meghirdettük az irodalmi pályázatot, melyre a pályaművek beérkezése folyamatban van.

Nótaversenyt írtunk ki és meghirdettük a Braille írás-olvasás versenyt is.

Kulturális életünk gazdagodását, valamint a szövetségi tevékenység kiszélesedését jelenti, hogy kiadtuk néhai tagunk, dr. Schiff Ervin „Phyllisz” c. művét minikönyv formájában. A költeményhez Hegedűs Géza írt előszót, a grafikai illusztrációt Tőreki Ferenc készítette. A nyomdai költségeket és egyéb kiadásainkat bőségesen fedezi a már lekötött példányszám értéke.

2. Kulturális szolgáltatásaink

A *Braille-nyomda* ezen időszak alatt munkaerőhiánnyal küzdött, ami a felolvasói és a kisegítői munkaköröket illeti. Az alapgépek (mechanikus lemezírók, tégelysajtók) állaga természetszerűleg tovább romlott. Ezek pótlására típus szerinti beszerzési javaslatot és költségigénylést terjeszthettünk fel felügyeleti szervünkhöz. Az év során 142 kiadvány került ki a Braille-nyomdából, mely több minden eddiginél. A folyóiratokon kívül 36 mű került még ki a Braille-nyomdából, melyből 21 volt az első kiadású nyomtatvány, 15 pedig a másodnyomás.

Az újonnan elkészült kiadványokból a közhasználat szempontjából jelentősebbek: a naptár, a Szövetség új Alapszabálya, belföldi távhívó állomások jegyzéke stb.

A Braille-nyomda rendben elkészítette az apparátus ügyműviteléhez szükséges különböző nyomtatványokat is, pld. meghívók, szabályzatok, értesítések stb.

A síkírásban is megjelenő Vakok Világa c. folyóirat elő-

fizetőinek száma 15—16⁰/₀-kal csökkent, a pontírású folyóiratoké általában 4—5⁰/₀-kal lett kevesebb, valószínűleg az 1984. januárjától életbe léptetett előfizetési ár emelése miatt.

Kiadványainkon még így is igen magas a szövetségi dotáció. Az előfizetők gyűjtése továbbra is igen fontos vakügyi érdek, hiszen tagságunk saját folyóiratainkból nyert információkhoz nem juthat más csatornán.

A számszerű mutatók mellett lényegesnek tartjuk megemlíteni, hogy a kiadványok nagy általánosságban határidőre készültek el, kivételt képez a Zenei Értesítő, ahol az elcsúszást a kézirat késése akadályozta. A Vakok Világa c. folyóirat sík változatának késését a külső nyomdában folyó munkálatoknak tulajdonítjuk.

A *hangoskönyv-felvevő stúdió* 1480 óra felolvasást teljesített, amely 143 könyv anyaszalagra való felvételét jelenti. A másolások az alábbi időben és műszámban történtek meg:
Anyaszalag: 1480 óra (143 mű)
Kazettás másolás: 5275 óra
 Ebből saját könyvtár részére: 4537 óra (265 mű)
 3 v. 6 péld.

Nyíregyháza könyvtára részére: 505 óra (37 mű)
 2 példány

Egyház részére: 233 óra

Szalagos másolás: 763 óra (73 mű)
 3 példány

1984-ben a stúdió új kezdeményezéseket is realizált, így elkészítette a „Gyógymasször” újság hangos mellékletét, valamint a „Politikai folyóirat szemlé”-t.

A *hangoskönyvtár* állománya és forgalma az alábbiak szerint alakult:

A hangoskönyvtár olvasóinak száma az előző évi 839-ről 933-ra növekedett. Ez a felfutás igen öröndetes.

Könyvtári állomány:

Orsós szépirodalmi művek	
757 mű	29 795 tekercs
M.R.T. által felvett művek	
91 mű	430 tekercs
Tananyag	
125 mű	2 979 tekercs
Összesen	
973 mű	33 204 tekercs
Kazettás szépirodalmi művek	
622 mű	28 230 kazetta
M.R.T. által felvett művek	
106 mű	786 kazetta
Zenei művek	
61 mű	186 kazetta
Tananyag	
74 mű	1 908 kazetta
Újramásolás	
143 mű	2 734 kazetta
Összesen:	
1 006 mű	33 934 kazetta

Állománygyarapodás 1983. okt. 1-től 1984. szept. 30-ig:

Orsós 63 mű	3 681 tekercs
Kazetta 161 mű	2 067 kazetta
Selejtezve	
kazettás 35 mű	1 179 kazetta
orsós 70 mű	1 356 orsó

Könyvtári forgalom:

Olvasók száma 3 537 fő, akiknek kiadtunk 31 142 orsót és 77 126 kazettát.

Ebből vidékre 1 093 csomagot postáztunk, 6 241 orsó és 20 093 kazetta kiadásával.

Tagságunk hangoskönyvvel való ellátását javítja az a tény, hogy a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Könyvtár is kikölcsönöz hangoskönyveket ez évtől.

Braille könyvtár

A Braille könyvtár jelentősége nem csökken a hangoskönyvtár örvendetes fejlődése mellett. Ezt mutatja az olvasók száma is, amely 657 főről 670 főre emelkedett.

Állomány 1 416 mű 10 822 kötet.

Állománygyarapodás 1983. október 1-től 1984. szept. 30-ig
20 mű 235 kötet
másolás alatt áll 4 mű

Könyvtári forgalom a fent említett időszakban:

4 710 olvasó	11 481 kötet
1 260 csomag	4 912 kötet

A korábban megkezdett együttműködést a Könyvtár és Módszertani Központtal, valamint az 1. sz. Szabó Ervin Főkönyvtárral tagságunk érdekében sikerrel továbbfolytattuk. A VIII. kerületi Kulich Gyula téri könyvtár, valamint a Dalgály utcai Hanglemeztár szintén bekapcsolódott tagságunk ellátásába.

3. Sporteredmények

Az 1984. év legjelentősebb sporteseménye a Rokkantak III. Olimpiája, „Fáklya-Világjátékok” rendezése volt New Yorkban, június 16—30. között. Ezen 14 tagú látássérült sportdelgáció vett részt: 5 atléta, 5 csörgőlabda játékos, edzők és csapatvezetők. Atlétáink közel egy éves feszített ütemű felkészülését siker koronázta: Oláh József magasugrásban arany-, Czuth Gábor gerelyhajításban ezüst-, Németh László pentatlonban (100 méter, 1500 méter, távolugrás, diszkövetés, gerelyhajítás) ezüstérmet szerzett, Csák József pentatlonban ne-

gyedik, Hegedűs Béla gerelyhajításban szintén negyedik helyezést ért el.

Az olimpián a csörgőlabda játék goll-ball változata szerepelt. A játékosok előre kidolgozott felkészülési, edzési ütemterv szerint készültek, noha ez az időszak nem volt zavarmentes. Az edzői elképzelések nem mindenben valósulhattak meg. Nem a legjobb előjelekkel indult a csapat New Yorkba. Pedig ott kint nagyon jól indult minden. A nyitómérkőzésen a világbajnoki címet védő USA csapatát nagy izgalmak közepette 1:0-ra legyőztük. Az első három nap eredményeit optimálisan sikerült teljesíteni. A 4. és 5. versenynapon jóformán semmi sem sikerült, így „elúszott a döntőbejutás lehetősége”. Csapatunk végül a 13-as mezőnyben a VII. helyen végzett. A 12 mérkőzésből négyet megnyert, öt döntetlenül végződött, hármat elvesztett. Végül is az olimpiát az USA csapata nyerte.

Az olimpián eredményesen szereplő (1—6. helyezés) sportolóknak, edzőknek és csapatvezetőnek Buda István államtitkár, az OTSH elnöke ünnepléses keretek között pénzjutalmat, ill. kitüntetésekkel adta át.

Atlétáink és csörgőlabdásaink ezen kívül házi versenyeket rendeztek, továbbá két- és többoldalú nemzetközi találkozókra vettek részt itthon és külföldön, többnyire eredményesen.

Sakkozóink házi bajnokságát 1983-ban Rév Miklós nyerte. Első csapatunk az 1983. évi budapesti II. osztályú csapat-

bajnokságban a IV., II. csapatunk a VII. kerületi I. osztályú csapatbajnokságban a VII., míg III. csapatunk az V. kerületi, ún. „hétköznapi” csapatbajnokságban az V. helyen végzett. A prágai „Zora” sakkkör csapata ellen 14:2-re nyertünk, a bajor sakkkör ellen viszont a lehető legkisebb arányban, 8,5:7,5-re kikaptunk. Az idén esedékes, sorrendben VII. Sakkolimpia a rendezést vállaló amerikaiak lemondása miatt elmaradt. 1985-ben kerül megrendezésre.

Turistáink is aktívak voltak: háromnapos túrát szerveztek Gyula — Arad — Temesvár — Szeged érintésével, szintén háromnapos túrán voltak Bécsben.

Két egynapos túrájuk útvonalai: Szekszárd—Gemenc—Decs; illetve Kaposvár és környéke.

12 alkalommal vitték tagtársainkat gyalogtúrára a budai és pilisi hegyekbe.

7. alkalommal tettek látogatást fővárosi múzeumokban; múzeumi előadásorozaton is résztvettek.

VII. FELVILÁGOSÍTÓ ÉS PROPAGANDAMUNKA

1. Tudományos, ismeretterjesztő tevékenység

1984-ben volt Louis Braille születésének 175. évfordulója. Ez alkalomból a Magyar Gyógypedagógusok Egyesületével közösen tudományos ülést rendeztünk, melynek előadásai felölelték a Braille írás-olvasás

történetét és jelentőségét, valamint alkalmazását különféle területeken.

Ugyancsak a Magyar Gyógy-pedagógusok Egyesületével rendeztünk tudományos ülést a „Fehér Bot Napja” alkalmából „Vakügy és tudomány” címmel. Sajat, illetve közös szervezésű üléseinken kívül előadásokat adtunk a Magyar Gyógy-pedagógusok Egyesületének kaposvári vándorgyűlésén. A szövetség részéről előadók voltak: Gerdelics Ferenc és Túri József.

A korszerű segédeszközök ismertetésének céljából Optacon és Versa Braille bemutatót tartott a Baranya megyei szervezet, a Budapest és Pest megyei szervezet pedig ugyancsak ezen eszközök bemutatásának, kipróbálásának céljából úgynevezett „nyílt nap”-ot rendezett. A nagyértékű segédeszközök beszerzésének előbbviteléért májusban a Vakok Állami Intézetével és a Magyar Gyógy-pedagógusok Egyesületével közösen kerekasztal megbeszélést tartottunk.

Képviselőnk továbbra is eredményesen és elismerten munkálkodik az Országos Közlekedésbiztonsági Tanácsban, valamint a Fővárosi Közlekedésbiztonsági Tanácsban is.

Figyelemmel kísérjük a felnőttkorban megvakultak baráti körének tevékenységét és szerveztük a vak gyermekek szülői munkaközösségének összejöveteleit. Ezek az összejövetelek Budapesten kívül Győr-Sopron, Hajdú-Bihar és Somogy megyei szervezeteinknél rendszeresültek.

2. A propagandamunka, kiadványok

1984-ben jelent meg Csattos Márta: „Utak és kiutak” című munkája. A kiadvány a felnőtt korban megvakultak rehabilitációjával, ezen belül a budapesti Vakok Állami Intézetében folyó elemi rehabilitációval foglalkozik.

Az Országos Közlekedésbiztonsági Tanács felkérésére Gerdelics Ferenc szakanyagot készített a vakok közlekedésével foglalkozó és közlekedésbiztonságot szolgáló kiadványhoz.

Az előző évekhez hasonlóan kártyanaptárt készítettünk és osztottunk, valamint újabb, a szövetségi tevékenységet illusztráló írótümböket.

A tömegkommunikációs szervekkel — sajtóval, rádióval, televízióval — kapcsolatunk továbbra is jó. Az MTV pécsi körzeti stúdiójának folyamatosan adunk vakügyi tudósításokat, ezek adásba a műsor szerkesztési, pénzügyi és szervezési lehetőségei szerint kerülnek. A műsor lényegében a magyar fogyatékos ügy hivatalos szócsöve, ezért is öröm számunkra, hogy szerkesztője, Fűzes János, Keszler-díjat kapott a 15. Rehabilitációs Világkongresszuson Lisszabonban.

A „Sorstársak” adásán kívül vakügyi riportok is jelentek meg a „Hét”-ben, az „Esti Híradó”-ban, a „Deltá”-ban és az „Ablak”-ban is. Ugyancsak a beszámolási időszak eredménye az Egészségnevelési Intézettel közösen finanszírozott vakügyi témájú dokumentum jellegű film, melynek rendezője Mol-

dova Ágnes és bemutatására 1985-ben kerül majd sor.

A Fehér Bot Napjának alkalmával, illetve azt megelőzően sajtótájékoztatót rendeztünk, melynek eredményességét nemcsak a Sajtófigyelő által megküldött cikkek, hanem a különböző adományok és felajánlások is jelezték.

A „Hogyan látják a látók a vakokat?” című fotókiállításunkat szövetségi keretek között az akkor még működő mezőkövesdi körzet mutatta be, ugyanezt a kiállítást nagy érdeklődés mellett mutatta be a Belügyminisztérium Kórház- és Rendelőintézete is.

A társszervezetekkel közösen gálaműsort rendeztünk a Pataky István Művelődési Házban a Rokkantak Napja alkalmából. Ezen rendezvényt a négy társszervezet a jövőben is meg kívánja rendezni.

3. Társadalmi kapcsolatok

Évek óta folyamatos segítséget kapunk a Magyar Rádió Kossuth szocialista brigádjától, a Magyar Néphadsereg Csepeli Kiképző Alakulatától, a Mechanikai Laboratóriumtól és mint már említettük, a Magyar Néphadsereg Térképészeti Intézetétől. Gondot fordítunk a segítséget nyújtó intézmények és aktivisták elismerésére a rendelkezésre álló eszközeinkkel.

VIII. NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

A szövetség sokrétű tevékenységének továbbfejlődése

szempontjából igen fontos, hogy a jelentősebb konferenciákon továbbra is képviseltesük magunkat és részt vegyünk a nemzetközi vakügyi mozgalmakban.

1984-ben Pálffy Lászlóné stúdióvezető részt vett a „Sonnenbergi Munkakör” programjain. Ez a rendezvény főképpen az önrehabilitáció szükségességeit, módozatait taglalta. Louis Braille születésének 175. évfordulója alkalmából az NDK Vakok Szövetsége „Relief” dombornyomású tárgyban rendezett konferenciát Drezdában. Szövetségünket Gubuznai Imre nyomdavezető képviselte, kísérője és tolmácsa a stúdióvezető volt.

A 15. Rehabilitációs Világkongresszust ez év júniusában rendezték meg Lisszabonban (Portugália). A kongresszus fő témája a társadalmi szemlélet kedvező irányú alakítása, a társadalmi rokonszenv befolyásolásának módozatai és a propaganda, mint az erre szolgáló eszközrendszer volt.

A világkongresszuson szövetségünket Daru Geróné képviselte.

A nemzetközi vakügyi mozgalom kiemelkedő eseménye volt az Európai Vakok Szövetségei Uniójának (EBU) megalkulása. Ez az esemény hosszabb előkészítő munka eredménye volt és arra 1984. augusztusában Oslóban (Norvégia) megrendezett kongresszuson került sor, melyen szövetségünket dr. Jáksó László elnök és Daru Geróné hivatalvezető-helyettes képviselte. Szövetségünk előkészítette a

Vakok Jóléti Világtanácsának riyadhi konferenciájára való kiutaztatásokat is. A riyadhi közgyűlésre 1984. október hónapban került sor, így arról részletes beszámolót a következő közgyűlési anyagban adunk, de előljáróban említést kell tennünk arról a világméreteken is jelentős vakügyi eseményről, hogy létrejött a Vakok Jóléti Világtanácsának és a Vakok Nemzetközi Föderációjának fúziója, mely a jövőben lehetővé teszi az erők egységesítését, az akciók koordinálását, a párhuzamosság elkerülését a nemzetközi vakügyi mozgalomban.

Augusztus 20. és 23. között megrendeztük a szocialista országok vakügyi folyóiratai szerkesztőinek konferenciáját. Ezen 6 szocialista társszövetség szerkesztőségének képviselői vettek részt a hazai munkatársakon kívül. A konferencián a következő országok delegációi jelentek meg: Bolgár Népköztársaság, Csehszlovák Szocialista Köztársaság, Német Demokratikus Köztársaság, Román Szocialista Köztársaság és a Szovjetunió. Az előadások kiterjedtek a rehabilitáció, munkarehabilitáció kérdéseire, valamint a hangos kiadványok bevezetésére, illetve azok továbbfejlődésének kérdéseire.

A Lengyel Szövetség és az IMPOL cég képviselőit szintén fogadtuk ez évben, hogy bemutathassák a Heliotrop elnevezésű segédeszközt.

IV. EGYÉB TÁJÉKOZTATÁS

A küldöttközgyűléseken is szó esett arról, hogy a buda-

pesti székház udvarának sárga kőburkolata az évek múlásával egyre csúszósabbá vált. A burkolatot ez év nyarán kicseréltük.

Ugyancsak tagságunkat is érinti a székház új épülete világitásának korszerűsítése.

Kedves Küldött Tagtársak!

A Főtitkár a beszámoló összeállításakor kórházi kezelés alatt állt, így a szóbeli kiegészítések ebben az évben nagyobb hangsúlyt kapnak a küldöttközgyűlés során, mint az előző években. A kényszerű távollét ellenére arra törekedtünk, hogy a beszámoló tükrözze és bizonyos mértékben elemezze is a beszámolási időszak vakügyi eseményeit, melyek nagyrészt a Szövetség kezei között, de azon kívül is lezajlottak és közvetve, vagy közvetlenül tagságunkat érintik és érdeklik.

Budapest, 1984 november

Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének
Központi Elnöksége

A küldöttközgyűlési beszámolóhoz Dr. Bódi István főtitkár szóbeli kiegészítést fűzött. Többek között elmondta, hogy az eltelt időszak látványos eredményeket nem hozott, de mégis előbbre jutottunk egyes dolgokban. A feszített gazdasági helyzet ellenére is tagtársaink zömét érintette a kormányzat jövedelem-korrekciós intézkedése. Szövetségünk ebben az időszakban is töreke-

dett a tagság politikai tájékoztató, felvilágosító nevelésére, majd az elnökség munkájáról szólt, amely gondosan szervezetten folyt. Néhány felújítási munkára külön támogatási összeget kaptunk az Egészségügyi Minisztériumtól. Ezek között jelentős volt a boglárlellei üdülő építéséhez nyújtott támogatás. Már az 1985-ös évre szóló 6 millió forintos keretszámot is megkapta szövetségünk, budapesti székháza homlokzatának felújítására és az üdülő parkjának építésére. Ezekből is látszik, hogy felügyeleti szervünk hathatósan támogatja szövetségünket.

Nógrád megyei Szervezetünknel a titkári teendőket Sidó Endre halála után Szoó Gyula megbízottként látja el. Sajnálatos tény, hogy a tagság tíz százaléka nem rendezte az 1984-re szóló tagdíját. A főtítkárról kérte a megyei szervezetek vezetőségeit, hogy e téren végezzenek fokozott felvilágosító munkát. Az üdülésre visszatérve elmondta a főtítkárról, hogy 1985-ben már lesz üdültetés Boglárlelén. Az üdülő berendezéséhez szükséges összeg rendelkezésünkre áll. A következőkben a stúdió és a könyvtárak munkájáról szólt. Társadalmi kapcsolataink fejlődésével foglalkozva megemlítette a a Vöröskereszttel kialakult jó együttműködést. 1984-ben gyengébb gyermekeket nyaraltatott a szervezet. Az adományokkal foglalkozva hangsúlyozta, hogy azokról nem mondhatunk le, de a szövetség fő bevételi forrása ezután is az államtól származik. Hiszen hazánkban a vakügy támogatása

állami feladat. A főtítkárról megemlítette, hogy 1984 nyarán megalakult a Vakok Európai Uniója (EBU). Majd ugyanez év őszén pedig a szaúd-arábiai Riadban megtartott kongresszuson létrejött a Vakok Világszövetsége, mindkét találkozáson hazánk képviselői is ott voltak.

Mivel a küldöttközgyűlésre nem érkezett írásos indítvány vagy javaslat, a főtítkárról kiegészítője után hozzászólások következtek, melyeknek során 14 személy kért szót. Elsőként Németh Tamás (Budapest és Pest megye) zenetanár szólalt fel. Beszélt a Zenei Szakosztály munkájáról, az együttesek gondjairól. Véleménye szerint javult lapunk színvonala, fontosnak tartaná a levelezési rovat megindítását.

Takács Miklós Szabolcs-Szatmár megyei szervezetünk titkára főként szervezeti kérdésekről és megyei gondokról beszélt. Nierner Istvánné elmondta, hogy a Vöröskereszt és a szövetség között jó együttműködés alakult ki.

Rózsa Dezső (Hajdú-Bihar megye) a Vági József Rádióklub tevékenységével kapcsolatban fejtette ki véleményét. Majd határozati javaslatot terjesztett a testület elé.

Geriné Jóna Ilona elmondta, hogy a Braille Könyvtár postai csomagolása hiányos, nem folyamatosak a küldött művek.

Matuz Mihály (Békés megye) kérte, hogy a kulturális rendezvények időpontját szerkesztőségünk részére időben adják le.

Dr. Szél Lajos (Hajdú-Bihar megye) javasolta, hogy illeté-

kes külső szervek bevonásával a Központi Elnökség vizsgálja meg az egyes kérdésekkel, köztük az adományokkal kapcsolatos gondokat.

Dr. Szigeti György, szövetségünk Baranya megyei Szervezetének titkára bejelentette, hogy hivatali elfoglaltsága miatt lemondott Központi Elnökségi tagságáról.

Varró Attila (Budapest és Pest megye) zenetanár egyebek között elmondta, hogy nagyon fontos lenne egy utastájékoztató kiadása kazettán.

Várvölgyi János, szövetségünk Komárom megyei Szervezetének elnöke javasolta, hogy a jövőben a továbbtanulók és a vakok intézeteiben lakók is képviseltesék magukat a küldöttközgyűlésen.

Högye Mihály (Békés megye) hangsúlyozta, hogy a közlekedést biztonságossá kell tenni.

Dr. Szőnyi György (Borsod megye) a kapcsolattartás fontosságáról beszélt.

Pinviczki György, Budapesti és Pest megyei Szervezetünk titkára kiemelten foglalkozott a segédeszközökkel és a telefonkezelők munkába helyezésének gondoljaival.

Dr. Kasza Ilona egyetért Dr. Szél Lajos javaslatával, hogy a gondot jelentő kérdéseket a Központi Elnökség valamint az Egészségügyi Minisztérium és a XIV. kerületi Pártbizottság képviselőjének bevonásával vitassák meg.

Ezután dr. Bódi István válaszolt a hozzászólásokra és a felmerült kérdésekre.

Ezután Rózsa Dezső határozati javaslatát szavazta meg a testület melyben indítványoz-

(Folytatás a 12. oldalról)

ta, hogy a Központi Elnökség 1985-ben az érintettek bevonásával vizsgálja meg az említett rádiós klub tevékenységét. A határozati javaslat mellett 47, ellene 45 küldött szavazott.

Végezetül a testület egyhangúlag elfogadta a küldöttközgyűlési beszámolót és az Oktatási Bizottság működési szabályzatát, majd az elnök zárszavával ért véget a tanácskozás.

szorosabbra fűződő kapcsolatok jelentőségét.

A főtítkár, A. Arnör a tagság alakulását elemzte az elmúlt évek statisztikai alapján.

C. Colligan, a pénztáros a tanács pénzügyi helyzetéről adott képet a közgyűlésnek.

Az 1. munkaulás a neveléssel és képzéssel foglalkozó konzultatív bizottság (ICEMH) beszámolójával ért véget. A beszámolókat a közgyűlés képviselői elfogadták.

A 2. munkaulésen a 6 regionális bizottság elnöke, (afrikai, ázsiai, közép-keleti, európai, latin-amerikai (Karibia) és észak-amerikai (Óceánia) számolt be a területek tevékenységéről.

A 3. munkaulésen a WCWB állandó bizottságainak elnökei adtak képet az elmúlt választási periódus eredményeiről és problémáiról, sorrendben a következő területek: pénzügyi, szociális fejlődés, kulturális ügyek, rehabilitáció és szakmai képzés, foglalkoztatás, a vak-ság megelőzése, a kooperáció fejlődése, a vak asszonyok sorának javítása, siket-vakok szolgálata, Louis Braille Emlékbizottság, valamint a sporttevékenység (IBSA).

A beszámolókat a képviselők egyhangúlag elfogadták.

Október 24-én este Riyadh város főpolgármestere fogadást adott a WCWB/IFB konferencia résztvevőinek tiszteletére az Intercontinentál Szállóban.

Október 25-én, csütörtökön a WCWB küldöttei a 4. munkaulésen folytatták munkájukat. Megvitatták és elfogadták a közgyűlés határozati javaslatait, ajánlásait.

J E L E N T É S

az Egészségügyi Minisztérium által támogatott 1984. október 21.— november 1. között Szaúd-Arábiában tett útról.

Szaúd-Arábia adott helyet 1984. október 23. — október 30. között a WCWB (Vakok Jóléti Világtanácsa) és az IFB (Vakok Nemzetközi Szövetsége) 1984. évi közgyűléseinek Riyadban. A két szövetség közös közgyűlése fogadta el azt a több éves előkészítő munka eredményeként előterjesztett javaslatot, hogy a látási fogyatékosok integrációja minél hatékonyabb megvalósításának érdekében szervezeteit feloszlata új testületé egyesül Vakok Világ-Szövetsége (World Blind Union) néven.

73 ország és a különböző nemzetközi szervezetek összesen 343 taggal vettek részt a konferencián. Magyarországot dr. Bódi István, a VGYOSZ főtítkára képviselte dr. Csocsán Lászlóné főiskolai docens kíséretében.

Az ülések színhelye a riyadhi Intercontinental Szálló volt. A vendéglátó ország szervező bizottsága messzemenő figyelmességgel gondoskodott a résztvevők ellátásáról, biztosítva a zavartalan munka minden feltételét, a szinkrontolmácsolást négy nyelven (arab, angol, francia, német), a csoportmeg-

beszélésekhez külön termeket stb.

A 8 napig tartó konferenciát a küldöttek magas szintű felelősséggel áthatott, igen sok időt és fáradságot igénylő tanácskozása jellemezte.

Október 23-án a WCWB megnyitó ünnepsége a vendéglátó ország hagyományainak megfelelően a Korán-idézetek meghallgatásával kezdődött. Az üdvözlő beszédet Sheikh Abdullah M. Al-Ghanim, a WCWB közép-keleti regionális bizottságának elnöke tartotta.

A kongresszust Dorina de Gouvea Nowill asszony, a WCWB elnöke nyitotta meg. Ezt követte a közgyűlés bizottságainak, azok elnökeinek, majd a közgyűlés menetére tett javaslat elfogadása.

Október 24-én folytatódott a WCWB közgyűlése. Az 1. munkaulésen az elnöki beszámolót a tanács és a végrehajtó bizottság 5 éves munkájáról D. Nowill, a WCWB elnöke tartotta. Nowill asszony részletesen ismertette az ötéves munka eredményeit, hangsúlyozva a különböző nemzetközi értekezletek fontosságát, és a harmadik világ országaival egyre

Ugyanezen a napon este 21 órakor a WCWB és IFB európai regionális Bizottsága (mely utóbbi 1984 augusztusában Norvégiában EBU néven fúzionált) ülést tartott Roberto Kervin elnökletével.

A küldöttek feladata 3 végrehajtó bizottsági tag jelölése volt. Az EBU elnöke vázolta azokat a szempontokat, melyeket a kiválasztás alapjául ajánl a jelenlévőknek. A hosszú órákig tartó vita a jelölő lista összeállításával ért véget. A szavazást az EBU küldöttei a világszervezet megalakulása után ejtették meg.

Október 26-án kezdődött a WCWB és IFB közös közgyűlése, mely október 27-én 18 órakor fejeződött be. Az elnök H. Norman volt.

Napirendi pontok:

1. Az egyesületek elnökeinek megnyitója;
2. A levezető elnök kijelölése;
3. A napirend elfogadása;
4. Az adminisztrációs és pénzügyi munkabizottság beszámolója;
5. A WBU felépítését kidolgozó munkabizottság előterjesztése;
6. A felépítés és az alapszabály elfogadása;
7. A jelölő bizottság előterjesztése;
8. A tisztségviselők megválasztása;
9. A választott elnökség bemutatása;
10. Az ülés bezárása.

Az alapszabályt a résztvevő 66 ország tagszövetségeinek 204 küldötte vitatta meg. A legtöbb hozzászólás és módosítási javaslat a következő témákkal kapcsolatban hangzott el:

— A szavazati jog átruházása.

Egy országon belül működő egy szövetség küldötte szavazati jogát a másik küldöltre átruházhatja, ill. annak gyakorlására ilyen esetben megbízást ad.

— A tiszteletbeli tagok szavazati joga.

Hosszas vita után elfogadta a közgyűlés, hogy a megválasztott tiszteletbeli tagok egy-egy szavazati joggal rendelkezzenek. Az ellenvetésekkel szemben az az indoklás alapozta meg a döntést, hogy a tiszteletbeli tagok általában nagyon hosszú ideje végeztek munkát az eddig működő világszervezetekben, és pedig fontos funkciókat betöltve.

— A regionális felosztás.

A területi felosztás tekintetében számos javaslat hangzott el, egyes vélemények szerint 10, sőt ennél is több régióra kellett volna felosztani a földkeregséget. Az üléselnök és mások hozzászólásában is kifejezésre jutottak olyan megfontolások, mint a nehéz gazdasági helyzet, a világszövetség várhatóan szűkös anyagi viszonyai. Ezért a területbeosztást mindössze egy regionális területtel hatról hétre növelték, távol-keleti regionális területet alakítottak ki Japán és Kína összevonásával.

— A tagdíj elosztási rendszer.

A kérdésben a fő vitapont az volt, hogy a tervezet szerint egyes szocialista országok tagdíját az előkészítő bizottság túl

magasan, küldöttenként évi 400 USA dollárban jelölte meg. A közgyűlés a megszavazott módosításokkal az alapszabályt egyhangúlag elfogadta.

A közös gyűlés a WBU első elnökévé Seikh Abdullah M. Al-Ghanimot választotta. A közgyűlés által választott elnökség névsora:

Elnök: Abdullah M. Al-Ghanim (Szaud-Arábia),

Alelnök: Boris V. Zimin (Szovjetunió),

Főtítkárs: Anders E. Arnör (Svédország),

Pénztáros: Leonard De Wulf (Belgium),

A nemzetközi tagok képviselője: Alan W. Jonhs (Anglia),

Távozó elnökök: Dorina de Gouvea Novill (Brazília).

Október 27-én délután 6.30-kor ünnepélyes keretek között ünnepelték a konferencia résztvevői az új világszervezet a WBU születését.

Az ünnepi beszédet a kormány nevében Szaud-Arábia trónörököse Abdullah Ibn Abdulaziz mondta, aki egyszemélyben Szaud-Arábia miniszterelnökhelyettese és a nemzetközi gárda vezetője.

Ezután a WBU újonnan választott elnöke tartotta meg székfoglaló beszédét. A résztvevők nevében is köszönetet mondva Szaud-Arábia kormánjának, hogy ezen nagyjelentőségű esemény létrejöttéhez anyagi és erkölcsi támogatással járult hozzá. A fő előadást, melynek címe: „A látás fogyatékosok felelősséggel teli jogai” volt, Kuwait egészségügyi mi-

nisztere dr. Abdul-Rahman Al-Awadi tartotta. Az előadó felvázolta az új világszervezet előtt álló fő feladatokat, rámutatva a nehézségekre és az együttműködés fontosságára valamennyi vakügyet érintő területtel és szervezettel. Az ünnepi ülésen a leköszönő elnökök D. Novill és dr. F. Sonntag kívántak sok sikert az új elnökségnek és a tagságnak.

A megnyitó ünnepséget a Szaud-Arábiai televízió teljes egészében közvetítette.

Az uralkodó megtekintette a konferencia idejére rendezett segédeszkö-kiállítást és fogadta a résztvevő országok képviselőit.

Ugyanezen az estén, október 27-én 21.30-kor tartotta az EBU küldöttválasztó közgyűlését. A titkos szavazás alapján a következő 4 évre megválasztott küldöttek, akik a WBU elnökségében Európát képviselik majd, a következők:

J. Gradev (Bulgária),

D. A. Watson (Anglia),

A. J. Husweg (Norvégia)

Október 28-án kezdődött a WBU szakmai konferenciája. Az első szakmai ülés (8.30—10.30-ig) bevezető előadását J. Wilson (Anglia) tartotta „Jog a látáshoz” címmel.

Felkért hozzászólók voltak: Dr. P. Jassegaram (WHO-Új-Delhi), W. Winnie (Malasya), D. V. Zimin (Szovjetunió).

Az ülészak elnöke: M. A. Barrett (Anglia) volt.

A második szakmai ülés 11—13 óráig tartott. A vitaindító előadást T. J. Parker (Anglia) tartotta „Jog a munkához” címmel.

Az üléseelnök: C. Dessai (In-

dia) volt. Korreferátumot tartottak: J. Gradev (Bulgária), J. P. Herbequ (Belgium), J. K. Holdsworth (Ausztrália), J. G. Wamono (Uganda).

A harmadik munkaülésre délután került sor. A vitaindító előadást, melynek címe „Az információhoz való jog” volt, O. O. Miller (USA) tartotta. Az üléseelnöki tisztet D. Watson töltötte be. Felkért hozzászólók voltak: A. Nicolle (Franciaország) L. F. Campbell (USA), W. Rowland (Dél-Afrika), R. Sterey (Kanda).

Október 28-án este 8 órakor az Al-Riyadh Iskolában Naseriyában a házigazdák népi együttesek műsoraival kedveskedtek a konferencia résztvevőinek.

Szaud-Arábiában egyébként a vakok számára 9 iskola működik, általában 60-80-as létszámmal, erre az iskolahálózatra az ország nagy kiterjedése miatt van szükség.

Október 29-én délelőtt tovább folytatódott a szakmai konferencia.

A negyedik munkaülés főelőadását S. C. Ahuja (India) tartotta „Az együttműködés felelőssége” címmel: az ülés elnöke J. Wilson, a felkért hozzászólók: E. Elissalde (Uruguay), I. Kenate (Mali), H. P. Cobos (Columbia) és F. Shah (Pakistan) voltak.

Az ötödik munkaülés mottója a „Jogok felelősséggel” volt.

A vitaindító előadást B. Lindqvist (Svédország) tartotta. Az üléseelnök R. Kervin volt. Korreferátumot tartottak: J. Kenmore (C. B-M.), T. H. Small (Új-Zéland), H. Stolper (NSZK P. Zurita Fanjul (Spanyolország).

A WBU zárókonferenciájára október 30-án 9.30-kor került sor. Az ülés elnöke: Abdullah Al-Ghamin volt. A határozati javaslatok elfogadása után az ünnepséget megtisztelő Talal Bin Abdul-Aziz herceg az UNICEF képviselője az Arab-öböl-Alapítvány elnöke tartott ünnepi beszédet.

Ugyanezen napon október 30-án délután 15 órakor tartotta az új világszervezet záróközgyűlését. Beszámoló hangzott el az új elnökség első üléséről. Felolvasták a jelenlevőknek a regionális bizottsági tagokkal kiegészült végrehajtó bizottság névsorát. Ismertették a világszervezet állandó bizottságait. A záróközgyűlés határozata értelmében az új világszervezet alapszabályát angol és francia nyelven, sík és pontírásban elkészíti és sokszorosítja a szervezet irodája, melynek székhelye Párizs (AWCWB eddigi központi irodájának helyén) és még ebben az évben megküldi a tagországoknak. A főtárgy felkérte a résztvevő országokat, hogy a további fordítás és sokszorosítást vállalják és az alapszabályt ismertessék meg az általuk képviselt szervezetek tagjaival.

A konferencia szoros napirendje, a hosszantartó ülések szinte semmi szabad időt nem engedtek a küldötteknek. Egy alkalommal tehetünk szakmai jellegű látogatást. Ezen a délelőttön megtekintettük Riyadban az egyik vakok iskoláját, ahol csak fiúk tanulnak.

Ugyancsak ezen a délelőttön került sor a közép-keleti regionális szervezet riyadhi irodája nyomdájának meglátogatására.

Megyei szervezeteink életéből

ÉRTEKEZLET KAPOSVÁROTT

Megyei Szervezetünk Telefonkezelői Szakcsoportja 1984. november 26-án délután 2 óra körül szakmai értekezletet tartott Kaposvárott a szervezetünk irodája melletti Sportfelügyelőség klubhelyiségében. A tanácskozáson 14 telefonalközpont-kezelő volt jelen.

Az értekezletet Juhász Imre a szakcsoport elnöke nyitotta meg. Üdvözölte a megjelenteket, köztük Kovács Emilt, a kaposvári Távközlési Üzem forgalmi oktatóját. Majd bejelentette, hogy a tanácskozás fórum jellegű lesz. Felkérte a megjelent telefonosokat, hogy minél többen mondják el gondjaikat, problémáikat, amelyek a munkavégzés során előfordulnak. Sok kérdés hangzott el a kezelői munkával kapcsolatban. Néhányan érdeklődtek a modern elektronikus központok felől. E berendezések előnyéről, hátrányáról is volt szó.

A kérdésekre a forgalmi oktató válaszolt. Elmondta, hogy örömmel vett részt a tanácskozások munkájában. Bejelentette, hogy az 1985-ös évben, az esztendő végére elkészül Kaposvárott az új távbeszélő főközpont. Remélik, hogy az sokban segíti, könnyebbé teszi a kezelők munkáját.

Végezetül Juhász Imre megköszönte Kovács Emilnek, hogy résztvett a tanácskozáson és szakmai tapasztalatokkal segítette telefonosainkat. Majd elmondta, hogy 1985-ben ismét indítanak telefonkezelői tanfolyamot. Értékelő szavai után bezárta az értekezletet.

FENYŐÜNNEPSÉGEK SOMOGYBAN

Megyei szervezetünk körzeti csoportjai 1984 decemberében sorra megtartották a már ha-

gyományos fenyőünnepeket. Néhány gondolat a karácsonyt megelőző ünnepeken elhangzott beszédekből: „A fenyőünnep a világon a legbensőségebb ünnep. A karácsony talán az egyik legvonzóbb ünnepünk. Ilyenkor érezzük a legjobban az összetartozást, a szeretetet. Az ajándékozás elmaradhatatlan ezen az ünnepen. Örömről megosztjuk mások örömeivel. Mindezen dolgokat, szokásokat egy belső érzés sugallja.” Egymás megbecsülése és szeretete jegyében folytak le a somogyi ünnepek.

A Siófoki Körzeti Csoport 7-én délelőtt tíz órai kezdettel tartotta az ünnepeket, Siófokon a Fogas étteremben.

A vendégeket Horváth Gyula a Siófoki Körzeti Csoport elnöke és felesége fogadta. Az üdvözlés után e sorok írója, megyei szervezetünk elnöke mondott beszédet. Elismeréssel szólt a körzeti csoport munkájáról. Majd megköszönte a Sió Áruház és a GOV (Gáz- Olajszállító Vállalat) szocialista brigádjainak azt a támogatást, amellyel a körzeti csoport munkáját segítik. Majd köszönőlevelet nyújtott át a brigádok képviselőinek. Ezután Horváth Gyula átadta az említett szocialista brigádok által készített karácsonyi csomagokat a sorstársaknak. A jelenlevőket ünnepi ebéddel vendégtelték meg. Ebéd után baráti beszélgetés és tánc következett. A zenét az étterem zenekara szolgáltatta Illés Rudolf sorstársunk vezetésével.

Nagyatádon a Vöröskereszt Szervezet Nyugdíjas Klubja

(Folytatás a 15. oldalról)

A nyomda — ellentétben az iskolával — a legmodernebb berendezésekkel működik. A lemezírógépet az amerikai Tri-formation cég elektronikus géprendszere vezérli.

A látó másolók által beírt szöveget a számítógép programja segítségével vagy közvetlenül papírra (kis példányszámok esetén) vagy lemezre iratja. A lemezről nagy kapacitású sokszorosító berendezések

készítik a könyveket, folyóiratokat. Szaud-Arábia látja el az arab országok nagy részét pontírási nyomtatványokkal. Ugyancsak kiterjedt a hangos, illetve a pontírási könyvtári hálózatuk is.

A Vakok Világszövetségét megalapító WCWB küldöttek, köztük a magyar delegáció is október 31-én hagyták el Szaud-Arábiát.

a VGYOSZ főtikára
Dr. Bódi István

Horváth Gyula körzeti elnök megnyitja az ünnepséget Siófokon, a Fogas étteremben

10-én délelőtt tíz órai kezdettel fenyőünnepi összejövetelet tartott a Gábor Andor Művelődési Házban. A Nagyatádi Körzeti Csoport tagjait is meghívták a rendezvényre. Megnyitó beszédet mondott Marosi Józsefné, a klub vezetője. Ezután műsor következett, amelyben a gimnázium és az egyik általános iskola tanulói szerepeltek. A városban működő vöröskereszt alapszervezetek és szocialista brigádok képviselői teával és süteménnyel vendégelték meg a megjelenteket.

A Kaposvári Körzeti Csoport 15-én délután két órai kezdettel tartotta a rendezvényt Kaposvárott az ÁFÉSZ Irányi Dániel utcai klubhelyiségében. Juhász Imre a körzeti csoport elnöke köszöntötte a megjelenteket, a vendégeket, köztük Brolli Gábornét, a Városi Tanács Szociálpolitikai Csoportjának előadóját és az ÁFÉSZ Jubileum Szocialista Brigádjának

képviselőjét. Utána Bencze Józsefné, sorstársnőnk verseket mondott. Ezt követően minden tagtársunk kis karácsonyi csomagot kapott. Majd a szervezet zenekara Dékány György vezetésével táncdalokat játszott. A baráti beszélgetés, szórakozás terített asztalok mellett az esti órákig tartott.

A Marcali Körzeti Csoport 18-án délelőtt 10 órai kezdettel tartotta fenyőünnepi összejöveteletét az Ifjúsági Házban. A megjelent tagtársakat és vendégeket Gellért Istvánné, a körzeti csoport elnöke köszöntötte. Ezután a Marcali Zeneiskola tanulói és a Balgas népi együttes citerazenekara adott műsort. A Bőr- és Műanyagfeldolgozó Vállalat egyik szocialista brigádja vendégül látta az ünnepség résztvevőit. Gellért Istvánné ajándécsomagot adott át a sorstársaknak.

Csik Lajos

TUDÓSÍTÁS SZABOLCS-SZATMÁR MEGYÉBŐL

Szabolcs-Szatmár megyei Szervezetünk 1984. november 22-én délután találkozót szervezett az őket patronáló szocialista brigádok részére.

A szervezet klubhelyiségében megtartott rendezvényen részt vett a Megyei Tanács Petőfi, a Megyei Posta Ifjú Gárda, a 17/5. számú Gyógyszertár Fodor József, az Információ Technikai Vállalat Zalka Máté szocialista brigádja. Megjelent a KEMÉV szakszervezeti bizottságának küldötte és a Besenyei György Tanárképző Főiskola képviselője, Gáspár László docens és a szervezet tagjai, aktivistái.

A klubhelyiség terített asztalai mellett családi hangulat uralkodott. A találkozó résztvevőit Takács Miklós, a megyei szervezet titkára üdvözölte. Majd beszélt a látássérültek mai helyzetéről. Köszönetet mondott a megyében és Nyíregyházán lévő intézmények, vállalatok, TSZ-ek és szocialista brigádok segítő, támogató munkájáért. Kérte az említetteket, hogy a jövőben is tőlük telhetően segítsék a megyei szervezet munkáját.

A titkár beszéde után Kovács László karnagy ismertette a jelenlévőkkel a Landini Kórus múltját és jelenét, szólt az eredményekről, majd a kórus énekébe a jelenlevők is bekapcsolódtak.

A közös éneklés csak fokozta a jó hangulatot. A találkozó vidám hangulatban a késő esti órákban fejeződött be.

Fügedi Imre

Iroda a tanács segítségével

Éjjel – nappal a sötétben

Nagy László gyógymasszörrel vagy három esztendővel ez előtt ismerkedtünk meg Budapesten a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének székházában egy hivatalos összejövetel alkalmával. Akkor beszélt először a szövetség Budapesti és Pest megyei Szervezete váci Körzeti Csoportjának 1978. évi megalakulásáról, s az azóta végzett munkáról, az elért eredményekről és gondokról.

Nagyot léptek előre a körzeti munkában és a tárgyi feltételek javításában; új, különálló irodát kaptak, s rendeztek be maguknak a nem látó emberek, mégpedig Vácott a Földvály tér 14-es számú házban, a földszinten.

— Hát ez itt az irodánk — mutatott körbe Nagy László, mint a körzeti csoport vezetője. — A mosókonyha és a szárító helyiségből alakítottuk ki a dolgozószobát, s rendeztük be patronálóink: a városi tanács, a Forte, és a Kötöttárugyár segítségével. Gázkonvektorral fűtjük, van mosdónk, szépek és újak a bútorok, telefont kaptunk, a helyiség felszerelése eddig 53 ezer forintba került. Ezt az összeget abból az anyagi támogatásból fedeztük, amit patronálóinktól kaptunk.

További tanácsi segítség, hogy az iroda évi bére egyhavi összegnek felel meg csupán, s a gázt is a lakossági fogyasztás tarifája szerint fizethetjük.

A kötöttárugyártól vásárlási lapokat is kaptunk, amelyekre 3 ezer forintig 30 százalékos kedvezményrel vásárolhatunk.

Vác és vonzaskörzetében 33 község és 15 tanácsi terület tartozik csoportunk hatáskörébe. Háromszáz járadékos ember él a körzeti csoport területén, magának a körzeti csoportnak pedig 130 tagja van, közülük 10 gyermek.

Nagy László külön kiemelte a minél szélesebb körű foglalkoztatottság jelentőségét, mert még legalább 10 sorstársa vállalna szívesen munkát.

A körzeti csoport elnöke a látássérült emberek lakásvásárlási lehetőségeinek könnyítését szeretné elérni, hiszen ezek az emberek, akik éjjel-nappal sötétben kénytelenek élni, nem képesek olyan külön jövedelmekhez jutni, mint mások.

*Aszódi László Antal
(Megjelent a Váci Hírlap 1984.
december 12. számában.)*

Gondolatok a mohácsi csatatéren

Az egykori csata színhelyén létesített Mohácsi Történelmi Emlékparkban jártunk. Tisztelegtünk a hősök emléke előtt. Majd a csata emlékére épített templomot kerestük fel. Ezen a templomon kívül a Mohácsot félkörben ölelő dombhátság egyik magaslatán egy szép kis kápolna áll, amelynek tornyán a kereszt mellett egy török félhold is látható. Erről a kis kápolnáról és azokról a történelmi eseményekről kívánok írni, amelyek emlékére az utókor e kápolnát emelte.

Az 1526-os mohácsi csata tragikus kimenetelének híre gyorsan szétröppent az országban. Így a közeli Pécs városában is értesültek a szomorú eseményről. A döbbenetes hír tehetetlenségre kárhoztatta az „erőket”, mindenki kilátástalannak látta a haza és a nemzet sorsát. De az a hír is elju-

tott Pécsre, hogy az oszmán-török sereg fővezére az ütközet alatt meghalt. Úgy mondják: „a jó hír ballag, a rossz hír lóháton jár”. Így ez a hír eljutott Pécsre is, s az is, hogy az oszmán sereg a győzelmi mámortól megittasulva a környező falvak, települések otthonait hogyan dúlja fel: rabolva, fosztogatva. Az ifjakat rabszíjra fűzve hurcolják ki Törökországba rabszolgának. A fiatal leányokat pedig ágyasuknak, háremekbe — janicáknak — összeszedik, elhurcolják.

E hírek hallatán Pécs város ifjai és diákjai az első döbbenet nyomán keletkezett kábultságukból felocsudva, mozgolódnak, szervezkedni kezdtek. Mondván — bosszút állunk az oszmán sereg galád tetteiért! Véreink meggyalázásáért leszámolunk a kontyosokkal! Nincsen vezére a kutyafejű töröknek.

Most kell rajtaütni! Ne várjuk meg, hogy minket is elhurcoljanak! Inkább egy szálig ott vesszünk, mint tétlenül nézzük az oszmán sereg galád tetteit. Ezeket és ehhez hasonló kiáltásokat vetettek vissza a Pécsi alma mater falai a diákgyűlésen. Szemükben parázslott a török elleni gyűlölet. Szívükben lángolt a tenniakarás, az önzetlen hazaszeretet. Lelkükben izott a vérükért való aggódó fájdalom. Arcukra kiült a mindenre való elszántság — a haza, a nemzet, a kultura, a műveltség megmentése, — vágya az oszmán barbarizmussal szemben. A diákgyűlés határozatot hozott: indulni kell, de azonnal! Most kell rajtaütni a törökön, most amikor nincs vezérük. Hátha megfutamítjuk őket. A határozatot tett követte. 660 mindenre elszánt, sziklaszilárd és vasakarátú pécsi diák, tanárai vezetésével elindult Mohács felé. Mint egy csepp a tergerbe. Az a kis maroknyi majdhogynem gyermekemberekből álló csapat, amely valamilyen harci eszközt szervezve menetelt — harcra elszántan — a sokszoros túlerőben lévő oszmán sereg ellen, a biztos halálba rohant. A törökök útvonalát elkerülve, a hegyek között kanyargó völgyben közelítették meg Mohácsot. Útközben meg-megállva hadi terveket is készítettek. Ezek közt az látszott a legjobbnak, hogy 3 oszlopos támadással rajtaütnek a törökön. Ágyuk zsákmányolása után az ellenségre lőnek, fejetlenséget teremtenek köztük, megfutamítják őket úgy, hogy azok Konstantinápolyig meg sem állnak. Aztán ki-

tűzik a vezéri sátorra a maguk készítette csapatzászlót. Ilyen tervekkel biztatgatták, buzdították egymást.

A támadást a reggeli órákban kezdték, amikor a törökök e napszaknak megfelelő imájkukat végezték. A középső oszlop óriási kiáltások közepette a vezéri sátor irányába rohant. Szúrták, vágták, aprították a törököt vitézül küzdöttek. A török sereg, amelyet közvetlenül érintett a támadás, futni kezdett. Már úgy látszott, hogy a „gyermeksereg” viadalát siker koronázza. De a lelkes diáksereg ereje és létszáma egyre fogyott, mert utánpótlásuk, erősítésük nem volt. A pániktól megriadt, majd magához tért oszmán sereg közrefogta a gyermekhadat, s mind egy szálig lekasabolta. A pécsi püspökség a már említett kis kápolnát a mohácsi csata 400. évfordulójára emeltette a hős diákok és vezetőik emlékére.

Az áldozatok temetkezési helyén épült a kápolna. A fiatal harcosok bátor, önfeláldozó, hősi emlékének a környék apraja és nagyja — minden évben — friss virággal kegyelettel adózik. Ez az emlékhely szolgáljon nemzedékről-nemzedékre mementóul, hogy az igaz ügyért mindig lehet tenni valamit a haza, a nemzet javára, mint azok a fiatalok tették, akik ott nyugszanak a mohácsi lankák alatt.

E kis írás mottója az is lehetett volna: „Ami az iskolai tankönyvek lapjairól kimaradt”. Köszönjük Szűcs Péternek a mohácsi TSZ mezőgazdászának és Harsányi Lajos nyugdíjas-

nak a kirándulásunkon nyújtott minden segítséget és ezt a számunkra elmondott történetet.

Szabó István (Makó)

VAK KÖLTŐK VERSEI

NAGY GYÖRGYNÉ
VASS KLÁRA

Névnapodra

(Bory Zsoltnak)

Ma van a névnapod,
Mit kívánjak Neked?
Sok-sok ajándékot,
És még 60 évet.

Örvendj egészségnek,
Szülessen sok versed,
Ebből jelenjen meg,
Harmadik köteted.

Szeresd csak a nőket,
Egyre kérlek vigyázz,
Nyugdíjas embernek,
Nyűg a gyerektartás.

Itt vagyok, köszöntelek,
Hogyha megengeded,
Egy kis szagos vízzel,
Szépen megöntözlek.

Virágot is hoztam,
Nagy mezei csokrot,
Lehullott szírommal
Csak a szárát kapod!

Költő, s barát kapja
Ezt a pár mondatot,
Aki fogalmazta,
Legjobbik barátod.

DANI FERENC

Nem látta senki

Élek.

Lemosok magamról mindent, ami vétek
S néktek
Így mutatom meg magamat.

Kiállok, hogy minden munkás, paraszt
lássá:
Nem vagyok úri-dolgok hazug messiása.

Világgá dörgöm, ami bántott, fájt,
tépett:
A visszafojtott vallomásszavakat.

Világgá dörgöm, ami sajgott, dúlt, csépett,
Hogy érző szívekbe vájjon az ének.

Elmondom:

Kivette, úzve sokat kóboroltam,
Átokból egy egész asztagot összehordtam
S az Ember, mint a kutyát, rúgott,
szidott,

Életemből hasznos tőkét szívott
S én: mert utáltam a hulló
morzsa-szirmot:

Lelkemen egyre gyúlt a bűnös szín-folt.

Elmondom:

Néha, félrevertem a harangot:
Irigyeltem a jóllakott barmot.

Elmondom:

Senki nem látta meg bennem,
Hogy száraz kékeres nyelvem
Véres cafat lett a sok könyörgésben
S pária lettem ma roppant vészben,

Hogy ifjúságom, erőm prédája
Lett boltosnak, földesúrnak,
Hogy béreimből mindennap legyalultak,
Hogy nőim erényét a Gond dézsmálta
És agyamban kihalt az Erkölc, a Minden
S csak a Láz sustorgott fáradt ereimben.

Elmondom:

Nem látta senki,
Hogy én is szeretnék lenni,
Csókra váltani ami emlék, érték, talmi,
Szeszélyes sorsomnak utat szabni
És élni barokk-palotában,
indián-vigwamban
S zabálni, zabálni mohón és tikkadtan.

Elmondom:

Nem látta senki,
Hogy koldus is óhajt királyságot,
Kalandot, pénzt, sikert s egyéb
silányságot,
Hogy alkotni vágytam újat és büntelent
S szebbé tenni szívvel, mit az Ész
megteremt,
Hogy Új-ságaimmal galádul megbuktam
És csak sírni, sírni tudtam.

Elmondom:

Nem látta senki,
Hogy gyűlöltem a telthasú Diderot-t,
Kantot,
Hogy meghalt bennem a remény,
holnap, minden,
Hogy agyamban, ereimben
Az Éhség Istent robbantott!

A fantom szerelme

A hatalmas ablakon zuhogva ömlött be a napfény, bera-gyogva a tágas, fényűzően be-rendezett szobát. A mesésen faragott, ébenfa bútorokon meg-megcsusszant a fény és nagyokat vilant egy-egy ékkö-vön, mely épp az útjába akadt, s az asztalok és a székek gyöngyház berakásain.

Az ablakkal szemközti fal-nál, aranyfényű selyemmel le-takart heverőn középkorú férfi feküdt. Könnyű, fehér tógája bő redőkben fedte alakját. A férfi nyitott szemmel hevert és lustán nézegette a mennyezet cirádáit. Lassan az ablak felé fordította a fejét és tekintete követte az ég halványkék vizé-ben tovaúszó habfehér felhő-szöflányokat.

Nagy volt a nyugalmat árasztó csend, melyet csak még mé-lyebbé tett a tenger távolból idehallatszó zúgó mormolása.

Ezt a jótékony csendet egy-szerre zsvajgó láram, nevetés törte ezer darabra. A zsvajj bebukfencezett az ablakon, meghintázta magát a nehéz függönyön és befutva a szobát egy pillanat alatt elborította a heverésző férfit.

Ő először csak a fejét kapta fel és merőn nézett az ablak felé, de miután a zaj nem ma-radt abba, felugrott és az ab-lakhoz sietett. Kinézett, majd bólintott. Igen. Valóban jól hal-lotta, ők azok. A „Szent Térre” más nem teheti a lábát, csak

Minotaurusz fiai, lányai, meg a rabszolgák, akik a szent he-lyet tartják rendben.

A Minotaurusz gyermekei ide jönnek ki hetenként három-szor, játszani, meg a Holdtán-cot gyakorolni.

A férfi összefonta mellén a karját és úgy állt az ablaknál, mint egy márványszobor. Hi-deg, szürke szemei fürkészve kerestek valakit a szaladgáló, kergetődző fiatalok között.

Végre! Meglátta, akit kere-sett! Bár a távolság miatt nem vehette ki az arcát, csak az alakjáról, mozgásáról, meg a lobogó, aranyszőke hajáról is-merete föl.

— Ő az... Timea...! — A férfi hörgésszerű sóhajt halla-tott, arca lángvörös, majd fal-fehér lett. Nézte a lányt és hal-kan suttogetta:

— Timea... Timea... Arany-madárkám...

Nézte még pár percig, majd kettőt tapsolt és ráparancsolt a belépő rabszolgára:

— Küldj valakit a Rétre, Ti-mea úrnőért! Kéretem!

A rabszolga távozása után a férfi az asztal mellé ült, szem-ben az ajtóval. Várt...

— Üdvözöllek atyám! Hivat-tál?

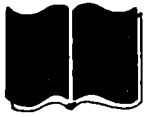
— Üdv neked, is, Timea! Jöjj közelebb! Ül le ide az asztalhoz! Hozatok mindjárt valami frissítőt, mert nagyon kivagy melegedve! Nos, ül le hát! Mitől félsz?

— Nem félek! Mitől is fél-nék?! Csak... nem nagyon ülök le, mer éppen a Holdtán-cot akarjuk elpróbálni... Hi-szen te is tudod, atyám, hogy két nap múlva ismét sor kerül a nagy ünnepségre, mikor The-odoroszt fagjuk az „Ő” házába kíséreni. És tudod, atyám, hogy a következő ünnepen, négy hét múlva már én kerülök sorra. És ha nem megy a tánc, az nagy szégyen lenne nekem!

— Persze, a tánc... Eh, hagyj azt most! Ül le és be-szélgessünk!

A lányka lassan vonakodva lépett az asztal mellett álló kényelmes székhez és beleeresz-keedett. Arca piros volt a réten végzett gyors mozgástól, de amint szembeült a férfival, ez a friss pirosság egyre halvá-nyabb lett és végül teljesen el-tűnt. A sápadt arcból, nagy sötétkék szempár tekintett a férfi arcába. Azaz, nem az ar-cába, azt nem láthatta. A férfi fejét teljesen betakarta egy művészi tökélyvel megformált, de rettentő csúf, színarany bi-kafely. Csak pár perccel a lány belépése előtt tette fel, mert roppant kényelmetlen vi-selet volt, lélegezni is nehéz volt alatta. A szűk szemnyílá-sok pedig akadályozták a jó lá-tást. Ezért aztán csak akkor tette fel, ha hatalmánt akarta vele hangsúlyozni.

— Timea! Figyelj rám! Em-

lékszel, miről beszélgettünk itt, ma éppen egy hónapja?

— Emlékszem, atyám...

— Jól van! És gondolkoztál azon, amit akkor mondtam? Mi a válaszod a kérdésekre?

— Az, ami akkor volt, atyám Nem!

— Ejh, te ostoba leány! Azt mondod: nem! Jól meggondoltad?

— Nem értelek téged atyám! Mi van ezen a „nem”-en haragudni való? Szerintem ez a természetes, vagy nem? Te tudod legjobban, hogy én a Minotaurusznak szentelt szüzek közé tartozom. Hiszen épp te tanítottál picit gyermekségem óta az isten iránti szent engedelmességre! Te magyaráztad azt, hogy meg kell tartanunk magunkat tisztának, ártatlannak, mert csak akkor lehet részünk a legnagyobb, isteni boldogságban! És most éppen te akarsz elcsábítani?

— Jaj, Timea, te gyermek... Te nagy-nagy gyermek...! Féltreértettél, mert én nem elcsábítani akarlak, hanem feleségemnek, házam asszonyának kérek, mert szeretlek!

— Atyám! Én is szeretlek, mint a Bika főpapját, mert ez a kötelességem, de szeretni csak az eljövendő isteni uramat tudom!

A férfi idegesen megrándult, fejéhez kapott, lerántotta álarcát és úgy vágta az asztalhoz, hogy az nagyot csattanva esett le a márványpadlóra. A lány rettenve nézet rá és ez a rettegés továbbra is a szemében ült.

— Timea! Érts meg, nagyon kérek! Nem, nem is kérek, hanem könyörgök neked. Meg

kell értened engem! Én sokkal nagyobb és igazabb boldogságot tudok adni neked, mint az isten, ott a labirintusban!

— De atyám! Most magad ellen beszélsz és ezzel az istent is gyalázod. Nem félsz bosszújától?

— Nem! Miért félnék? Értsd meg már, te gyermek. Én olyat tudok erről az istenről, ami feljogosít arra, hogy ne féljek, de ezt még neked sem mondhatom meg. Ezt a titkot mindig csak a soron levő főpap tudja, mert ez a titok Kréta jövőd sorsát is rejti! Ezért be kell érjed szerető, féltő szavammal, kéréssel: jöjj velem, légy az én asszonyom!

— Bocsáss meg atyám, de nem értelek! hogyan szeghetném meg én a törvényt? Ez biztos halálom lenne! Ezt te tudod legjobban, mert te vagy a törvény végrehajtója! Az utódod még nincs kijelölve. Te uralkodsz a Minotaurusznak szentelt ifjúság fölött! Miért akarod hát éppen te megszegni a törvényt, hiszen ezzel megölsz engem!

— Te...! hiszen épp az, hogy nem akarlak megölni! Épp azt akarom, hogy élj! Jaj, mit is beszélek már...? Azt én is tudom, hogy nem maradhatunk itt, az valóban mindketőnk halálát jelentené. De nem maradunk itt! A kikötőben vár bennünket a hajóm útra-készen. Ha ennek az ünnepnek holnapután vége lesz, reggel hajóra szállunk, mintha csak kirándulni mennénk, aztán soha többé nem térünk vissza...!

— Atyám! Ezt nem tehetjük! Az isten rettenetes bosz-

szút állna rajtunk. Emlékezz csak vissza, mi történt két évvel ezelőtt azzal a lánnyal, aki megszegte a törvényt és azóta a nevét sem szabad kiejteni! Beleszeretett abba a szép, görög ifjúba, aki kereskedni jött ide és elszöktette hajóján a lányt. Az isten bosszúja lesújtott rájuk, vihart bocsájtott a tengerre és hajójuk elsüllyedt. Ezt akarod, atyám?

— Eh! Ez csak pusztán véletlen volt. Semmi köze hozzá istennek!

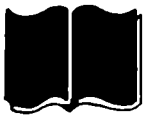
A férfi felpattant, megkerülte az asztalt, ráhajolt a lányra, megfogta két vállát, — kényszerítve, hogy a szemébe nézzen:

— Timea! Aranymadaram! Nézz rám! Szeretlek... nem érted! Nem adlak az istennek... Inkább én pusztuljak el!

— Ne, atyám! Ne beszélj! Meghallja az isten...

— Az isten? Na, ebből elég! Azt is megértem, hogy nem vagy belém szerelmes... De én csak egyet akarok: elvinni téged innen és életet, boldogságot adni neked! Már ezerszer elátkoztam azt a napot, melyen téged is felvettelek Minotaurusz gyermekei közé! Dehát akkor még oly picit voltál! Nem tudhattam, hogy megszeretlek egyszer... De itt nőttem fel előttem és virágzóttál ki ilyen csodaszéppé! Napról-napra jobban szeretlek és nem adlak oda sem földi embernek, sem semmiféle istennek! Mondd hát, hogy velem jössz!

A leány azonban nem felelt, csak nézett rá könyörgő rémülettel, miközben igyekezett kiszabadítani magát a férfi kezéből. Maga sem tudta miért, de

rettenetesen irtózott az érintéstől.

— Timea! Aranyamadaram! Beszélj hát...! Mondd azt, hogy eljössz velem, még akkor is, ha egyelőre nem szeretsz!

Elengedte a lány vállát, térdrebukott előtte, átölelte lábait, vadul kezdte csókolni a térdeit, a kezét és az izgalomtól hörögve suttozta: Timea! Életem reménysége! Szólj hát... De nem, még nem! Majd két nap múlva, az ünnepség végén! Addig gondolkozz! És majd akkor, mikor a hátatáncot eljártuk, megsúgod, mit hátraóztál...!

Eleresztette a vacogó lányt, az egy pillanatig még ült, dermedten a félelemtől, de aztán megrázkódott, felpattant és köszönés nélkül kirohant a szobából.

A nagy sziklatemplom előtti hatalmas, fákkal, bokrokkal szegélyezett tisztást beezüstözte a hold hideg fénye. Annyira fényes volt a telihold, hogy majdnem nappali fényt árasztott, — azzal a különbséggel, hogy ebből a fényből nem az élet melege tüzelt, hanem a halál hideg, fagyasztó lehellete áradt. A hidegséget azonban ellensúlyozta a virágillattal terhes langyos májusi éj és a tisztáson gyűjtött örömtüzek melege.

A tüzek körül éneklő, kacagó emberek ültek: az idősebbek dús ékszerekkel díszített ruhákban, a fiatalok virágfüzerekkel ékesítve.

Már éjfél felé járt az idő, a hold teljes fényében pompázott és érzéktelen merevséggel bámulta az alatt égő tüzeket és a mulatozó embereket.

Az egyik lobogó tűz körül hét, csupa egyforma halványkék ruhába öltözött lány és fiú ült. Ők voltak a Minotaurusz erre az esztendőre kisorsolt felkentjei. Azért vannak már csak heten, mert a nyolcadikat ma este kísérte be a főpap a labirintusba, hogy Minotaurusz szolgálatában elnyerhesse az örök boldogságot. Havonta egyszer, azon az estén, mikor a hold ezüsstányérja megtelik, bekísérnek közülük egyet-egyet a Boldogság házába, felváltva egy fiút, egy leányt. Ma este a szép, barna Theodorisz következett, a jövő hónapban meg az aranyzóke Timea lesz a soros.

Timea is ott ült a tűz mellett de egy kicsit félrehúzódtott a többiektől. Fejét lehajtva mélyen elgondolkozott. Az egyik fiú hirtelen megfogta a karját:

— Timea! Mi van veled? Ma este olyan furcsa vagy? Nem dalolsz velünk és mióta atyánk bekísérte Tehodoraiszt a Szent Háza, nem is nézel ránk! Mi bajod?

— Semmi bajom, csak elgondolkoztam...

— Már azt hittem, valami bajod van! Jó lesz, ha most már összeszeded magadat, mert ott közeleg már atyánk és hamarosan el kell vele járnunk a hátatáncot!

— A hátatáncot? Ja, igen, a hátatáncot...

A főpap már meg is érkezett. Félelmetes látványt nyújtott. Egyedül ő volt feketében: igaz, ez a fekete ruha roskadozott az arany és drágakő-díszítéstől, melyek szinte izzani látszottak a tűz és a hold fényében. Az ijesztő benyomást még csak fo-

kozta az arany-bika álarc, mely teljesen befödte arcát és fejét.

A főpap nem ült le, hanem intett a tűz mellett ülő fiataloknak és a várakozó zenészeknek. Intésére utóbbiak valami halk, finom dallamot kezdtek játszani fuvoláikon és sípjainkon.

Minotaurusz gyermekei lassan felálltak, körülvették a főpapot és szép, lassú mozdulatokkal méltóságteljes körtáncba kezdtek. A főpap néha kinyújtotta a kezét, megfogta egyiket, másikat és párszor körbeforgott vele.

A tisztáson kuporgó nép a tánc kezdetekkor otthagytta a tüzeket, körülvette őket és néma áhitattal nézte a furcsa fényvel bevilágított táncolókat.

Amikor Timeára került a sor a főpap szorosán magához húzta és a fülébe súgta a sürgető kérdést:

— Nos, meggondoltad? Mi a válaszod?

— Csak egyetlen szó: Nem!

Az álarc alól hörgő szisszenés hallatszott, majd egy teljesen torzult hang suttozta:

— Örült! Tudod, mit beszélsz...? Tudod, mi vár rád?! De egy lehetőséget még adok: „Ott”, a nagy kapun belül is nem... hát akkor majd meggondolhatod! Ám, ha nem... hát akkor majd megtudod...!

A következő hónap Timea számára olyan volt, mint egy ködbevesző álm. Megpróbált ugyanúgy élni, mint azelőtt, de ez csak felszínesen sikerült. Lelke mélyén nagy zavart keltezt a főpap kérése. Abban bizonyos volt, hogy ajánlatát soha nem fogadja el, s nemcsak a férfi iránti megmagyarázhatat-

lan ellenszenv miatt. Tudta, hogy ha észrevennék távozásukat, az egész krétai hajóhad üldözésükre indulna és akkor biztosabb lenne haláluk, mint az, hogy a nyári nap fenn ragyog az égen!

Naponta kijárt a Szent Rérté gyakorolni társaival a Holdtáncot. A főpappal is találkozott naponta, de az egyetlen szót sem szólt, csak a szeme kérdezett egyre sürgetőbben.

Timea azonban kerülte a sürgető tekintetet: de a szavak, melyekkel rá akarta bírni a lányt a szökésre, megingatták eddigi vak hitét abban földöntúli, örökös boldogságban, mely majd őreá is vár, ha átlépi a templom küszöbét.

A főpap titokzatos félmondatai azonban megrettentették, mert nem értette, mit takarnak.... Érezte, hogy valami veszély fenyegeti, de ezt az ösztönös félelmet igyekezett elkergetni, mert ugyan mi baj is érhetné azon a szent helyen, ahol már annyi társa boldog lett? Hiszen még egy sem jött vissza közülük! És mi másért nem mint azért, mert megtalálták az igazi boldogságot?

Végre! Felvirradt az a nap is, melynek estéjén Timeának be kellett vonulnia a Templomba...

Előző este táncmulatságot rendeztek tiszteletére társai. Későn tért haza és teljesen egyedül, mert megszökött többiekől. A virágos fákkal szegélyezett ösvényen lesétált a tengerpartra, elbúcsúzni kedves sziklájától. Szíve rettenetesen nehéz volt, mert arra gondolt, bármilyen szép is lesz az élete,

ezt a kedves, szeretett tájat nem látja soha többé! Nehezen aludt el és fojtogató, nehéz álma volt. Reggel kedvenc rabnője alig tudta felébreszteni:

— Ébredj, drága kis úrnóm! Aranyoskám! Még ennyire elaludni! Ma van boldogságod napja és ebből kár egyetlen perccet is elvesztegetni! Ébredj hát...

— Igen... boldogság... Jól van, kelek már... De mondd csak, ha én boldog leszek, akkor te most miért sírsz?

— Miért? Mert soha többé nem látlak... Ki fog téged öltöztetni, fésülni? Úgy szeretnék veled menni!

— Azt nem lehet, tudod, öreg dajkám... Sajnálak én is! Szerettelek, mert jó és hű vagy! Na, ne keseregj, inkább öltöztess föl!

Az öregasszony ráadta a halványkék fátyolruhát, miután illatos vízben megfürdette, finom olajokkal bekente karcsú testét. Aranyhaját is megfésülgette...

Mire elkészültek, már ott is volt a díszes vendégsereg. Először érkezett a hat Minotaurusznak szentelt fiatal. Ők is azt a kék fátyolruhát viselték, mint Timea.

A hangulat lakodalmi volt és ebben a jó hangulatban a hosszú, nyári nap gyorsan elröp-pent.

Alkonyattájt megjelent az Isten templomának egy szerep-papja. Megjelenésével egyszerre ünnepélyessé tette az addig szinte gyermekesen vigadozókat viselkedését.

A díszesöltözötű fiatal szerep-pap meghajolt a lány előtt:

— Úrnő! Itt az ideje öltöz-nöd, mert még hosszú út áll előttünk! De előbb még fogadd el atyánknak, a Főpapnak kegyes üdvözlését! Ebben az aranyserlegben küldi neked az „Üdvösség italát”, de ezt csak akkor ihatod meg, ha már felöltöztettek. Menj hát öltözni!

Timea felállt az asztal melől. Hagyta magát bevezettetni a házba. A rabszolganők csak bekísérték szobájába, de ők hozzá nem nyúlhattak.

A lány, mint egy merev fábáb hagyta magát öltöztetni. Az aranytól nehéz selyemruha szinte lehúzta karcsú termetét. A fejére tett aranydiadém súlya alatt finom nyaka szép ívben meghajlott.

Amint a ruha hozzáért, valami furcsa, kellemetlen borzadás járta át, melye egyáltalán nem értett.

Mi ez? Mitől irtózik? Hiszen már egészen kislány kora óta várta ezt a napot, melyen végre ő is felöltheti ezt a mesés tündérruhát. Mindig irigykedve nézte az épp soronlévő társnőjét, aki ebben a drága ruhában mehetett a templomig, hogy bevonulhasson az öröklét Házába.

Most itt van, rajta már a ruha, nemsokára menni fog ő is, és ahelyett, hogy örülne, fél, reszket, hogy alig áll a lábán.... De mitől fél hát?

Hirtelen megkeményítette magát, lerázta félelmét és szembenézett önmagával. Miért is zavarta meg őt a főpap várakozó, boldog nyugalmában? Hirtelen vad, fékezhetetlen gyűlölet támad benne a férfi iránt. Ez az érzés úgy tört rá, mint a tüzes fergeteg. Eddig

csak irtózott tőle, de most már gyűlölte is!

— Timea, gyermekem! Figyelj hát rám! De elmerengtél! Fel vagy már öltöztetve a nagy útra, most itthagynak pár percre, hogy magadba szállhass, mielőtt elindulsz! Ide teszem eléd ezt az aranyserleget, melyben az élet itala van! Atyánk küldte, idd ki, miközben csendesén imádkozol.

Kiment mindenki, de észre sem vette. Mereven nézte a serleget és halkán suttogott:

— Az élet vize? Nem kell! „Tőle” nem...

Fogta a serleget, az ablakhoz lépett vele és tartalmát kizúdíttotta a kertbe... Az üres serleget visszatette az asztalra, majd odaállt újra az ablaka elé és elnézett messzire, az alkonyati sugarakat visszaverő tenger felé....

Az áldozati leány díszes gyaloghintáját kísérő tömeg közel kétórás út után érte el a templom nagy rétvjét. A templom maga a tenger fölé emelkedő hegy oldalába volt bemélyesztve, félúton a hegycsúcs és a tengerpart között. A meredek sziklafalba hatalmas, pántos bronzajtót ágyaztak be, ehhez az ajtóhoz keskeny, meredek lépcsősor vezetett. Az előtte elterülő tisztás enyhe lejtéssel ereszkedett a parti szikláig, magas fákkal, sűrű bokrokkal övezve.

Timeát egy kis kápolna előtt tették le a gyaloghintóval. A sötét estében a meggyújtott fáklyák vöröslő fénye világított a Hold tele tányérjának még csak a széle bukkant elő a hegyek mögül.

Négy markos szerpap lépett a gyaloghintóhoz, kiemelték belőle a leányt és talpraállították. Támogatni is akarták, de erre nem volt szükség, mert Timea szilárdan állt a lábán. A papok erre meglepetten néztek össze. Ezután közrefogták a leányt és elvezették a tisztás közepén már nagyban lobogó máglyához, ott leültették egy magas székre. A hat, ezután következő áldozati ifjú körülállta az aranydíszbe öltöztetett leánykát.

Ekkor előlépett még hét szerpap és ezüst füstölőket lóbálva, lágy, kellemes dallamot énekelve lassú, méltóságteljes mozdulatokkal körültáncolták Timeát. A tánc addig tartott, míg a hodl teljes tányérja elő nem bukkant a hegy mögül.

Amikor a hold már szabadon lebegett az égen, a főpap álarcá mögül különös hang tört elő. Erre a jeladásra Timea felállt és a többi hat társával meg a papokkal együtt ő is táncba kezdett. A tánc végén a papok közrefogták a lányt és a kápolnához kísérték. Ott leánytársai sebesen leszédtek róla az aranydíszes, súlyos ruhát, meg a fejdíszeket, s újra visszaöltöztették kék fátyolruhájába.

Akkor odalépett hozzá a főpap, megfogta kezét és vezette fel a lépcsőkön a templomhoz. Ott már várta őket a többi pap. Az egyik pap átvette a füstölőt a főpaptól és átadott neki egy égő fáklyát. Egy másik kinyitotta a kaput és ők ketten beléptek a tátongó nyíláson.

★

Döngve csapódott be mögötük a hatalmas bronzkapu...

Ők ketten ott álltak a mély-séges sötétben, melyet az egyetlen, vörösen lobogó fáklya fényre még feketébbé tett. A levegő rettenetesen dohos, pince-szagú volt.

Timeát hirtelen rettegés fogta el. Sikoltani szeretett volna, megkérdezni, mi ez a borzalmas hely, hová került ő? Nekik nem ezt ígérték a papok! Hang azonban nem jött ki a torkán, csak remegett, vacogott kétségbeesetten.

A főpap átfogta a derekát, hogy támogassa, de egyben indulásra is kényszerítse. A férfi egy szót sem szólt, csak ment előre hosszú, nyírkos folyosón. A folyosó aztán egyszerre csak derékszögben megtört és hatalmas terembe torkollott. A terem valami különös, opálszínű fényvel volt megvilágítva, de azt, hogy a fény honnan ered, nem lehetett látni.

Timea félelmében egyébként sem tudott volna a fény eredetével törődni. Ám az még így is meglepte, mekkora pompával van a helyiség berendezve! Meseszép bútorok, csodás falkárpitok, szőnyegek minde-nütt! Ez egy kicsit megnyugtatta.

Ha itt ilyen csodaszép teremek vannak, akkor mégis igaz az is, amire a papok oktatták őket, vagyis, hogy itt vár rájuk az örök boldogság, az örök élet...

Az nem tűnt fel neki, hogy a teremben rajtuk kívül senki sem volt, és a csend, mely körülvette őket, fullasztóan rájuk nehezedett.

A főpap odavezette egy ke-revethet, leültette, majd álarcát egy asztalkára tette és kar-

batett kézzel megállt a lány előtt.

— Timea! Nézz rám! Hm. Mondd csak, megittad te az „Élet vizét”?

— Nem! Kiöntöttem!

— Hát igen. Sejtettem... Na, így is jó, vagy talán még jobb is... Akkor beszéljünk. Nem, ne félj, nem kezdek előlről semmit, csak folytatom, ahol félbehagytam. Nos, meggondoltad? Mi a válasz?

— Már elégszer megmondtam: nem!

— Hát csakugyan bolond vagy? Mit akarsz, mit remélsz itt?

— Azt, amit ti ígértetek! Az örök boldogságot! Amint ebből a fényes teremből sejtem, nem is fogok csalódní! Nem értem, miért akarsz innen elvinni?

— Nem érted? Szeretlek! De ez persze kevés neked, mert te irtózol tőlem. Elég baj ez mindkettőnknek, mert most már érthetőbben kell megmagyaráznom mindent, hogy aztán magad kérjed, — vigyelek ki innen!

— Nem hiszem, hogy ez valaha bekövetkezik!

— Majd meglátjuk! Akkor tehát most velem jössz!

A főpap elvett két fáklyát, egyiket megnyújtotta, másikat a hóna alá csapta. Megragadta a lány szabad csuklóját és elindult vele.

A szemközi falon félrehajtott egy kígyómintás faliszőnyeget és beléptek egy keskeny, sötét üregbe...

★

A keskeny, nyirkos falú üreg lassan annyira kitágult, hogy

ketten kényelmesen elfértek egymás mellett, de ennél szélesebb nem lett. Nemcsak a fal volt nyirkos, hanem a talaj is. Ez annyira csúszott, hogy szegény kislány, ha vezetője nem tartja oly keményen, apró kis sarujával el is esett volna.

A folyosó össze-vissza kanyargott és egyre meredekebben lejtett lefelé. Már régen mentek, legalább is Timeának úgy rémlett. Fázott is, mert a tetőzetről le-lepottyánó hideg vízcseppek hamarosan átáztatták fátyolruháját és az nyirkosan tapadt testére.

— Atyám! Mi ez a szörnyű, bűzös hely? Hová vezetesz? Fázom!

A férfi azonban nem felelt, csak még gyorsabban vonszolta magával a lányt...

Aztán a folyosónak egyszerre csak vége lett és ők ott álltak egy, az iméntihez teljesen hasonló terem bejárata előtt. Igen, a terem nagyságra hajszálra egyezett a másikkal, de mégis merőben más volt! Itt nem voltak fényes bútorok, mészs kárpitok, csodás szőnyegek!

A meredek sziklafalak, amíg a vöröslő fáklyafény bevilágította, fénylettek a vízcseppektől. Ez a terem hatalmas tengeri barlang volt. Ők egy keskeny sziklapárkányon álltak, melyen éppen csak elfértek. Lábuk alatt, nem is túl mélyen halkán mormogott a tenger fekete vize.

A sötétlő vízben csak úgy nyüzsgött a sok, rettenetesen ocsmány kinézésű polip.

A főpap lehajolt, a fáklya fényét egészen lefordította a víz fölé és keményen rászólt a leányra:

— Nézz ide! Mit látsz?

A lány lenézett a vörös fáklyafényben vibráló vízre és szeme kerekre tágult az iszonyattól, mert a nagyon tiszta, átlátszó vízben nemcsak az ocsmány tengeri szörnyeket látta meg, hanem egyebet is! És ez az „egyéb” borzalmasabb volt a poklok minden rémségénél... A vízben csontvázak voltak! Sok-sok csontváz egymás mellett, alatt, fölött... Irtózatoss...! Timea eszelős sikollyal tántorodott neki a sziklafalnak:

— Mi ez? Hova hoztál engem, atyám?

— Hová hoztalak? Nézd és lásd! Az „Örök Élet Házába”! Itt vannak a társaid is, akik előtted jöttek ide! Érted most már, mi vár itt rád? Te macacs teremtés! Jössz-e hát velem vissza az életbe, az én szerelmes asszonyomnak, vagy itt maradsz?

A lány szinte megbénult a rettenetes szavaktól. Csak lassan ocsúdott, de aztán annál élesebbek lettek gondolatjai. Végre megértette a főpapnak eddig titokzatosnak tűsző szavait, melyekkel mindenáron el akarta őt téríteni attól, hogy ide kerüljön! Őket becsapták a papok! De nemcsak őket, hanem az egész krétai népet, sőt az egész világot. Elhitették, hogy Krétát a titokzatos Minotaurusz védelmezi minden veszedelemtől, de ennek fejében havonta egy-egy szép szüzet, vagy ifjút kell bevezetni hozzá, akinek aztán ő megadja az örök boldogságot! A szülők, kiknek gyermekeire ráesett a választás, boldogan, büszkén adták át gyermekeiket Minotaurusz iskolájának, ahol

aztán nagy gonddal nevelték, oktatták őket a papok. Mire? Erre a szörnyűségre? Arra, hogy a mindenkori főpap kíséretében lassan bevonuljanak ebbe a borzalmas barlangba?!

Timeát hirtelen rettenetes erő szállta meg. El innen! Viszsa a felszínre! Vissza és megmenteni a többieket! Kikiáltani ezt az egész itteni borzalmat! Leleplezni ezt az iszonyú hazugságot...!

Gyors mozdulattal be akart siklani a folyosó fekete nyílásába, de a főpap figyelte, mint a hiúz és elkapta:

— Mit akarsz? Elfutnál, mint a bolond? Innen már csak velem mehatsz ki, vagy itt maradsz, ha nem kell a szerelmem!

— A te szerelmed? Te gyilkos sátán! Ezt a sok ártatlant te ölted meg mindet? Aljas gazember! Utállak! Pfúj! Hozzám ne éj!

A férfiből kegyetlen kacaj tört ki, melyet a sziklafal sokszorosan vert vissza. Félkézzel elkapta a lányt, de az iszonyú erővel küzdött az életéért... A főpapot meglepte ez a váratlan erő, mert erre nem számított! Eszébe jutott, hogy a lány nem itta meg az „Élet vizét”! Ezért nem kábult el!

Birkózták vadul, némán, dühödten... De immár teljes sötétségben, mert a férfi kezéből kiesett a fáklya és nyomban el is aludt. A sötétben elvesztették tájékozódó képességüket. A lány a folyosó felé akart menekülni. A sötétben csak lihegésük hallatszott, meg néha a férfi vadkanszerű horkantása... Ő is gyűlölte már a

lányt! Hát ez a kis bestia nem adja meg magát?

Aztán egyszerre két, velőt-rázó kiáltás és egy hatalmas csobbanás, majd csend...

A sikos párkányról egymást

átölelve zuhantak a vízbe... Úszni egyikük sem tudott.

A visszhang még egy darabig zengette hangjukat, de végre csendes és néma lett a fekete éjszaka...

Felhívás

A VGYOSZ — az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően — az 1985/86. tanévre is megszervezi a gyógymasször-tanfolyamot. Aki e nemes hivatást tűzte célul maga elé, 1985. március 15-ig jelentkezhet szövetségünk székházában személyesen, telefonon vagy levélben az oktatási bizottság vezetőjénél, (Budapest, XIV. ker. Május 1. út 47. Telefon: 210-440).

A gyógymasször-tanfolyamra minden tagtárs és tagtársnő jelentkezhet az alábbi feltételek szerint:

1. Elengedhetetlenül szükséges, hogy a jelentkező tagja legyen szövetségünknek;
2. Rendelkezzen az általános

iskola VIII. osztályának elvégzését igazoló — legalább közepes vagy annál jobb — bizonyítvánnyal vagy érettségivel;

3. 1985. augusztus 31-ig töltsse be 17. életévét, 30 évnél azonban ne legyen idősebb.

A gyógymasször-tanfolyamra jelentkezőknek a Kertész utcai kötelező orvosi vizsgálat mellett május II. felében alkalmassági vizsgán kell részt venniük, s ott számot adniuk az általános iskolában szerzett biológiai ismereteikről.

A vidékiek a tanfolyam idejére kollégiumi elhelyezést kapnak.

Nyúl Győző
Oktatási Bizottság
vezetője

Kérem, jelentkezzen az a sorstárs, aki az 1984. évi irodalmi pályázatra „Miért?” jelíggel küldte be pályaművét. Munkájával V. helyezést nyert, de mivel az anyaghoz csatolt zárt borítékban is csak a jelíget közölte — személyének és címének ismerete hiányában

pályadíját nem tudjuk kifizetni.

Írja meg a pályázó nevét, lakcímét és a „Miért?” jelíggel beküldött pályamű pontos címét.

Sürgős jelentkezését várom:
Seres Gáborné
kulturális előadó

BARNA ZOLTÁN

Koncert felsőfokon

Anyagtorlódás miatt csak késve emlékezhetünk meg két fontos őszi zenei eseményről.

November 10-én, szombaton délután nagy érdeklődéssel kísérve lépett pódiumra szövetségünk budapesti székházának nagy előadótermében a Homérosz Kórus Varró Attila tanár zenei irányításával. A koncert sikeréhez a már jól ismert szólisták is hozzájárultak.

A karnagyváltás után ismét magára találó énekkar számos új betanulású művet hozott a közönség elé. Méltán aratott sikert Hässler, Archadelt, Brochus, Lassus, Händel, Purcell, J. S. Bach, Mozart, Michael Haydn, Liszt, Mendelssohn, Rossini, Farkas Ferenc, Bocskai Imre és Bárdos Lajos egy-egy alkotása.

Különösen örültünk Bocskai Imre, vak zeneszerző Ötfokú népdalok című műve hangulatos megszólaltatásának. Nagy öröm számunkra, hogy a kortárs vak zeneszerzők alkotásával is egyre inkább megismerkedhet a zenei közvélemény. A kórus színeinek palettája gondos munka eredményét tükrözi, a továbblépésnek azonban elengedhetetlen záloga az egyéni hangképzés kiszélesítése. A biztos ritmikai alap kitűnő kontaktust teremt az együttn muzsikálásban, de a művek kezdő belépései — ezek vak kórus esetében mindig is a legproblematisabb pillanatok — még sokkal intenzívebb koncentrációt, igen sok gyakorlást

és közönség előtti megnyilatkozást kívánnak.

Már szinte megszokott a vak előadóművészek kitűnő teljesítményéről elismeréssel írni. Művészeink ez alkalommal sem okoztak csalódást. A köreinkben oly sokáig nélkülözött és várva várt kamaramuzsikálás érdekes formája az énekkettős. Barna Mária és Fabók Judit kezdeményezése immár érett produkciókban teljesedik ki. Megérdemelt sikert aratott előadásukban Purcell Boszorkányczettőse és Mendelssohn Őszi dala. A műsor első felében Köteles György, a továbbiakban pedig Barna Mária szólistaként is szerepelt. Produkciójukat most is biztos formálás, hangulatos megszólaltatás jellemezte.

Csak felső fokon lehet szólni Varró Attila teljesítményéről, aki az igényes betanító munka és a szuggesztív irányítás mellett — zenekari munkáját már nem is említve — még arra is talált időt, hogy az énekszámok zongorakiséretét memorizálja és kitűnő játékaival a szólisták produkcióját segítse, inspirálja.

Gondolataimat azzal az óhajjal fejezem be, hogy bárcsak minél többször tanúi lehetnénk az úgynevezett hangverseny-idejében éppúgy, mint a nyári szezonban, szövetségünk falai között csak úgy, mint külső színhelyeken kórusunk és művészeink ilyen magasrendű megnyilatkozásainak.

Kórusok és versek

November 12-én egy egész estét betöltő műsort adott Budán, az Istenhegyi úti diákotthon klubszínpadán a vakok Landini Együttese, a Homérosz Kórus, a szövetség zenekara és szólistái, valamint szavalóművészei.

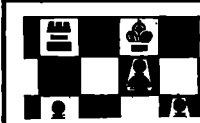
A szívélyes, meleg fogadtatás, a főiskolai fiatalok őszinte érdeklődése fokozott teljesítményre ösztönözte a szereplőgárdát.

Pinviczki György, a szövetség budapesti és Pest megyei szervezete titkárának bevezető szavai után telt ház előtt pergett a műsor. Feszülten figyelt a nézősereg, amikor a Landini Együttes három középkori dallama indította a műsort. Sikertült megnyerni ifjú hallgatóinkat a reneszánsz zene világának, de ami a legfőbb, nemcsak a közönség, hanem láthatólag maguk is élvezték muzsikálásukat.

Varga Katalin vak költőné saját verseit mondta el. Erős egyéniség, feszültséggel telített vibráló személyiség. Amint megszólal, néma csend telepszik a nézőterre. Amikor befejezi, az elnehezült csend után percekig zúg a vastaps.

A Homérosz Kórus mutatós öltözetben lépett színre Varró Attila zenetanár vezetésével. Felcsendültek a szépen kidolgozott Hässler-, Lassus-, Bach-művek.

A kóruszámok között Pál István vak előadóművész a Bíró Szép Anna című székely népballadát szavalta el. A székely-

Beszámoló a turista szakosztály 1984. évi munkájáról

A Wesselényi Sportkör turista szakosztálya 1984-ben is eredményes évet zárt, tevékenységünk ezúttal is sokrétű, szerteágazó volt.

Lebonyolítottunk országjáró és külföldi kirándulásokat, több alkalommal túráztunk a főváros környéki hegyekben, a Hadtörténeti és a Nemzeti Múzeumban előadásokon vettünk részt, hogy csak a legfontosabbakat említsem. Ezek a programok az aktív pihenés, a könnyű sport és a kulturálódás lehetőségeit kínálták tagjainknak.

A taglétszám az elmúlt évben 92 fő volt és összesen 36 programot bonyolítottunk le. Ezek közül bécsi, dél-alföldi és közép-dunántúli útjainkról már jelent meg ismertetés, a negye-

dik hosszabb lélegzetű autóbusz-kirándulásunk során szerzett információkat pedig most írom le.

Ezen az úton az alábbi fontosabb helységeket érintettük: Százhalombatta, Ercsi, Dunaújváros, Dunaföldvár, Paks, Szekszárd és Decs.

A népvándorlás korának egyik legnagyobb csatáját Százhalombatta térségében vívták meg a hunok és a rómaiak. 125 ezer hun vitéz (köztük Keve vezér) és 210 ezer nyugati harcos esett el ebben a csatában. Erről a kegyetlen öldöklésről szól Arany János Keveháza című költeménye. A község azokról a földhányásokról kapta nevét, melyek alatt — a feltevések szerint — a fent említett csata hősei pihennek.

126 halom volt, ma már csak néhány emelkedik ki feltűnően a térszint fölé.

A százhalombattai olajfinomító a Barátság-vezetéken érkező olajat dolgozza fel. Az olajfinomító melléktermékével fűtik hazánk egyik legnagyobb hőerőművét.

Az ercsi Eötvös-kúriában nevelkedett Eötvös József, eltemetve is itt van. A község cukorgyára a Mezőföld cukorrépatermését dolgozza fel.

Dunaújváros hazánk első szocialista városa, melyet 1949-ben Dunapentele mellett kezdtek építeni a korszerű városépítés szabályai szerint. Lakóinak száma 55 ezer. Létesítményei közül a legjelentősebb a Dunai Vasmű, mely alapanyaggal látja el hazánk ipari üzemait és exportra is termel.

A mai Dunaföldvár területén a rómaiak erődítményt építettek, melyről a pécsi püspökség egy 1009-ből származó okirata tesz említést. II. (Vak) Béla király bencés apátságot alapított Dunaföldváron. Ennek védelmére építették a XVI. században azt a négyszög alapú, többszintes csonka tornyot, mely egy domb tetején ma is látható. Dunaföldváron nőtt fel Magyar László, a híres Afrika-kutató és itt temették el a múlt század neves vízépítő mérnökét, Beszédes Józsefet. A község, dunai hídjá folytán, fontos közlekedési csomópont.

udvarhelyi gyűjtés gyöngyszemét életközelségben érezhettük.

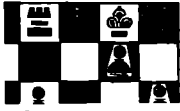
A Homérosz Énekkar még több számmal szerepelt, bemutattva a kóruséneklés sok szépségét. A különböző jellegű művek stílusos megszólaltatását hosszan tartó tapssal köszönte meg a hallgatóság. A kórus példás fegyelme, muzikalitása újabb barátokat szerzett az együttesnek. Az énekesek után a szövetség zenekara következett. Karnagyuk, Zsolnay Ágoston, de a legtöbb számot is az ő hangszerelésében játsszák. Műsorukat állandóan frissítik, bővítik. Ez alkalommal Corelli, Bach, Mozart, Dvorzsák és Vavrinecz műveket szólaltattak

meg, majd Verdi Traviatájából Köteles György énekelt egy áriát a zenekar kíséretével. A tehetséges muzsikuskárda ezen az estén ismét bebizonyította jó hírnevét. Immár több mint negyedszázada játszanak együtt, nem véletlen, hogy most is megérdemelt sikert arattak.

A zenekari számok közé iktatva Erhartné dr. Molnár Katalin Vörösmarty Petike című versét mondta el, mindenkinek nagy élményt nyújtva.

A vakok énekkara, zenei együttese, egyéni előadóművészei nagy sikert arattak ezen az őszi estén.

Dr. Domonkos János

Pakson épül fel hazánk első atomerőműve, két blokk már üzemel. Vak Bottyán e hely közelében sáncolta el seregét, mikor Dunaföldvár ostromára készült. Deák Ferenc többször vendégeskedett a paksi Szentzey-kúriában.

Szekszárd Tolna megye székhelye, lakóinak száma 30 ezer. A város története a római korig nyúlik vissza. A klasszicista stílusú megyeháza a múlt század elején épült Polláck Mihály tervei alapján. I. Béla bencés apátságot alapított Szekszárdon, ennek romjai a megyeháza udvarán láthatók, az alapító sírja pedig az épület alatt van. A múlt század legnagyobb zongoraművésze, Liszt Ferenc is járt a városban. Babits Mihály Szekszárd szülőtte, szülőházában a költő eredeti bútoraival berendezett múzeum van. Szekszárdhoz fűződik a Hány-legenda. Hány János itt — valószínűleg a környék finom borának fantáziát mozgó hatása alatt — mesélte nagyotmondó történeteit.

Szekszárd közelében van az 50 ezer hektáros gemenci vadrezervátum. A rezervátum megtekintése csak csoportosan, a kisvasútról, illetve a Siócsatornán hajóról lehetséges. Az erdő szarvasállománya európai viszonylatban első helyen áll, de sok a vaddisznó, az őz és az apróvad is. Olyan ritkaságok is vannak itt, mint a fekete gölya és a réti sas. Gemencen még a trófeakiállítást néztük meg.

Decs, a Sárköz legnagyobb települése. A sárköziak a néprajz minden ágában maradványt alkottak. Híres a decsi

hímzés, szövés és a decsi népviselet. A faluban több helyen láthatók a régi, jellegzetes stílusban épült lakóházak. A decsi Népművészeti Háziipari Szövetkezet 1952-ben létesült. Ma már 600 dolgozója van, sok köztük a népművészet mestere.

A fent részletezett út, de az év során megrendezett valamennyi kirándulás nagyszámú érdeklődőt vonzott, szinte minden alkalommal túljelentkezés volt.

1985-ben is igyekszünk eleget tenni a kívánságoknak. A SZOT jóvoltából módunkban áll 15 személyt egy hatnapos al-dunai hajókirándulásban részesíteni. Terveink közt szerepel még egy 3 napos kirándu-

lás a Magas-Tátrába, ugyan csak 3 napos lesz az Északi Középhegységbe tervezett túránk is. Lesz több országjáró utunk és természetesen sok-sok gyalogtúra.

Végezetül köszönetet mondok a VGYOSZ vezetőségének azért az erkölcsi és anyagi támogatásért, melyben 1984-ben is részesítették szakosztályunkat. De feltétlenül köszönet illeti a szakosztály aktivistáit is azért a fáradságot nem ismerő munkáért, melyet a különféle programok előkészítése és sikeres lebonyolítása érdekében kifejtettek.

Hirth Ignác
szakosztályvezető

KUMINKA GYÖRGYNÉ

Itt járt a télapó

A Vakok Általános Iskolájában a december első hete a Télapó várásával és fogadásával telt el. Ezek a legvidámabb napok. Már jelzik a vára-várt karácsony és téli szünet közelségét.

December 4-én délután vigszínházi művészek látogattak el hozzánk. Már több éve patronálják a kicsiket, de színes, vidám műsoruk a legnagyobbakat is felderíti. Szívesen hallgattuk a tréfás meséket, ritmi-

kus verseket. Jót neveltünk a Mi lenne, ha a banánon cipzár lenne című verses mesén. Még fel sem hangzottak a művész gitárján a bevezető akkordok, a gyerekek kórusban énekelték a sündisznóról szóló dalt, vagy a közismert slágert: „Paf, a bűvös sárkány”.

Ritkán lehet ilyen tiszta, közös éneklést hallani.

A kapott ajándékok mellett, nagy boldogságot jelentett, hogy megtapinthaták Laci bo-

hóc félméteres saruját, és meg-simogathatták a Télapó szakál-lát.

Ezekben a napokban, a szí-nészeken kívül, más patronálók is hoztak ajándékot egyes osz-tályoknak. December 6-án dél-után, a Volán Taxi Vállalat több kocsija parkírozott az in-tézet körül. Most nem utasra vártak, hanem a vállalat dol-gozói látogattak el a kis óvo-dásokhoz. Magukkal hoztak egy élő Mikulást, aki miután meg-hallgatta a picik meghatóan szép műsorát, személyesen osz-tott ajándékot.

Ezen a délutánon a nagy házban sem unatkoztak a gye-rekek. Három órakor a díszte-remben felhangzott az ismert, Mikulást váró szignál. Ki ne emlékeznék Bocskai Imre ze-neszerzőnek, iskolánk nyugdí-jas zongoratanárának alkotásá-ra. Már évtizedek óta ezekkel a sorokkal köszöntjük az ün-neplő közönséget: „Van itt nagy izgulás, megjött a Miku-lás”. A Télapó megérkezéséig Havasi Judit művésznő szóra-koztatta a gyerekközönséget. Sokat mesélt, s jó pedagógus lévén, együtt játszott a kicsik-

kel. Lassan-lassan, bár hó nem akadályozta útját, megérkezett a szakállas jótevő. A gyere-kek köszöntő műsorából ki kell emelni Tánczos István szerep-lését, aki szájharmonikán saját művét adta elő. A jó játékért köszönettel tartozunk az alkalmi zenekarnak is.

A Télapónak írt levélből meghallottuk a jó gyerekek ne-vét, de felszínre kerültek a rosszak is.

Bízunk benne, hogy az utób-biak, jövőre a virgács helyett dicséretben részesülnek.

Tisztelt Olvasók!

A síkírású „Vakok Világa” c. fo-lyóiratunk előző négy havi számá-nak késése miatt szíves elnézésü-ket kérjük. Az időeltolódás oka a Pátria Nyomda költözése és évvégi torlódása volt. Ígéretet kaptunk ar-ra, hogy a későbbiekben időben kézhez fagják kapni újságunkat.

A szerkesztőség

HIRDETÉS

26 éves gyengénlátó lány vagyok. Férfi partnert keresek, aki hozzám hasonlóan humán érdeklődésű. Buda-pestiek előnyben. „Ketten könnyebb az élet” jeligére várok leveleket a szerkesztőségbe.

SZÉP A FÉNYKÉP F O R T E P A P Í R O N
SCHÖN SIND DIE BILDER AUF F O R T E P H O T O P A P I E R
YOUR PICTURES ARE NICE ON F O R T E P H O T O P A P E R S

PHOTO FILMS
PHOTO
AND PAPERS

**FÉNYKEPEZESHEZ HASZNÁLJA A FEKETE-FEHÉR ÉS SZÍNES
F O R T E - A N Y A G O K A T !**

**BENUTZEN SIE ZUM PHOTOGRAPHIEREN DIE SCHWARZ-WEISSEN
UND FARBIGEN F O R T E M A T E R I A L I E N !**

**USE IT TO THE BLACK-AND-WHITE AND COLOR
P H O T O - M A T E R I A L S M A D E B Y F O R T E !**

F O R T E F O T O K É M I A I I P A R

**2601 VÁC, VÁM UTCA 3. PF. 100. TELEX: 22-5022
HUNGARY**

*Sport- és
szabadidőruházat*
*Sport- és
szabadidőruházat*
*Sport- és
szabadidőruházat*

Gyártja:

SENIOR
VÁCI KÖTÖTTÁRUGYÁR

Tartalom:

A Vakok Világa c. folyóirat állandó rovatvezetőinek neve, a rovatok címe:

Dénes József: Sport rovat
Dr. Falvai Ferenc: Jogi rovat
Barna Zoltán: Zenei rovat
Gérdelics Ferenc: Közlekedési rovat
Seres Gáborné: Kulturális rovat
Kuminka Györgyné: Úttörő rovat
Seres Gáborné: Női rovat
Dr. Jáksó László: Politikai rovat
Kiss János: Egészségügyi rovat

	TUDÓSÍTÁS A SZÖVETSEG KÜLDÜTTKÖZGYÜLÉSÉRŐL	1
<i>Dr. Bódi István:</i>	JELENTÉS A SAUD-ARÁBIÁBAN TETT ÚTRÓL	13
	MEGYEI SZERVEZETEINK ELETÉBŐL	18
	VAK KÖLTŐK VERSEI	19
<i>Szonda Klára:</i>	A FANTOM SZERELME	21
<i>Barna Zoltán:</i>	KONCERT FELSŐFOKON	23
	BESZÁMOLÓ A TURISTA SZAKOSZTÁLY 1984. ÉVI MUNKÁJÁRÓL	28
<i>Kuminka Györgyné:</i>	ITT JÁRT A TÉLAPÓ	30
	HIRDETÉSEK	32

A VAKOK ÉS GYENGENLÁTÓK ORSZÁGOS SZÖVETSEGENEK
FOLYÓIRATA

FŐSZERKESZTŐ: DR. JÁKSÓ LÁSZLÓ

FELELŐS KIADÓ: DR. BÓDI ISTVÁN FŐTITKÁR

SZERKESZTŐ: BARNÁ ZOLTÁN

MŰSZAKI SZERKESZTŐ: ORBÁN JÓZSEF

FOTÓ: LÉVAI ATTILA

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST XIV., MÁJUS 1. ÚT 47. TEL.: 310-440

50 0672 Pátria Nyomda — Felelős vezető: Vass Sándor igazgató